

Journal of Islamic and Contemporary Issues

มนารอ : วารสารประเด็นอิสลามร่วมสมัย

منارا : مجلة قضايا إسلامية معاصرة

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2563

Vol. 1 No. 2 July - December 2020

บทความวิจัย

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอาน
ขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระชุกุน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตวิทยา
จังหวัดยะลา

● ชุนกิบพลี ตะแน

1-13

ผลการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายูสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 บ้านดาเซะ จังหวัดยะลา

● ตัวนสุไลมาน กูจิ

14-27

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกุรอานสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านไอละเตีย

● นูรฟาติละห์ ยาเอ๊ะ

28-44

การพัฒนาทักษะการอ่านคำกล่าวในการละหมาดโดยใช้บทบาทสมมติ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบาตู

● นูรอติฟา แมดิงแวง, อับดุลรอแม สุลหลง

45-56

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิฆะฮ์ เรื่องนะญิส สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดอกลาเกว

● อิสมาแอล สาแม็ง

57-70

บทความวิชาการ

Pencapaian Pengurusan Zakat di Kalangan Muslim Bangkok

● Waeamrene Waepa

71-84

สถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

ACADEMIC OF ISLAMIC AND ARABIC STUDIES, PRINCESS OF NARADHIWAS UNIVERSITY

MENARA : Journal of Islamic and Contemporary Issues (M-JICI)

มนารอ : วารสารประเด็นอิสลามร่วมสมัย

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม- ธันวาคม 2563

ISSN 2730-2547 (Online)

MENARA : Journal of Islamic and Contemporary Issues (M-JICI) / มนารอ : วารสารประเด็นอิสลามร่วมสมัย รับผิดชอบเผยแพร่ผลงานทางวิชาการออนไลน์ ประเภทผลงานวิชาการประกอบด้วยบทความวิจัย บทความวิชาการ บทความหนังสือ และบทความปริทัศน์ ทั้งนี้บทความต้องไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในวารสารอื่นมาก่อนนับจากวันที่ผู้เขียนได้ส่งบทความฉบับนี้มายังกองบรรณาธิการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ด้านการวิจัย บทความวิชาการ บทความหนังสือ และบทความปริทัศน์ ที่เป็นประเด็นร่วมสมัยต่างๆ เกี่ยวกับอิสลามในประเทศอาหรับและโลกมุสลิม
2. เพื่อส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างนักวิชาการที่หลากหลายในประเด็นร่วมสมัยเกี่ยวกับอิสลามและภาษาอาหรับ ไม่จำกัดเฉพาะประเทศไทยหรือภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
3. เพื่อเป็นสื่อกระตุ้นและสนับสนุน ให้เกิดการวิจัย ค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง

สำนักงาน

กองบรรณาธิการวารสาร

MENARA : Journal of Islamic and Contemporary Issues /

มนารอ : วารสารประเด็นอิสลามร่วมสมัย

สถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

99 หมู่ 8 ตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส 96000

โทรศัพท์ 073-709030 ต่อ 3555

โทรสาร 073-709030 ต่อ 3555

Email : aias@pnu.ac.th / habba_yabnee@hotmail.com

การเผยแพร่ฉบับอิเล็กทรอนิกส์

<http://aias.pnu.ac.th/index.php?module=page&op=MENARAJournal>

มนารอ : วารสารประเด็นอิสลามร่วมสมัย

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2563

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จงรัก พลาคัย
รองศาสตราจารย์ ดร. รสสุคนธ์ แสงมณี
รองศาสตราจารย์ เจ๊ะเหลาะ แยกพงศ์
รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริพันธุ์ ศิริพันธุ์
รองศาสตราจารย์ ดร. อานิส พัฒนปริชาวงศ์
ศาสตราจารย์ ดร. จรัญ มะลูลีม

บรรณาธิการ

ดร. มุสลิม คารอง

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร. รอฮานี มาแฉะ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตาร์มีซี สาและ

กองจัดการ

นายดลรามาน พันหวัง
นางสาวสุสนา ดอเลาะ
นายอับดุลฮาฟิซ ดอเลาะ
อาจารย์สมชาย ภูมิมาโนช
นายนิมุฮัมมัดพิตริ อาแว
นางปิยนุช วัจนศิริ
นางสาวซมซียะห์ เจ๊ะสาเมาะ
อาจารย์สุรยาณี อาลีมาชะ
อาจารย์กูอับดุลมุฮัยยิมิน ยูโซะ

กองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อับดุลรอเซะ หะมีแยะ	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มะนะฟียะ เมาคี	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มุฮัมมัด วาเล็ง	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อับดุลรอเยะ บินเซ็ง	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มุฮัมมัด อูมูตี	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
ดร. ฮีซาม หะยีมะมิง	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
ดร. แวอัมแร แวปา	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
ดร. อิบรอเฮง ดอเลาะ	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
อาจารย์ลูกมาน เจกา	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
อาจารย์อาอิชะห์ แวมามะ	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
อาจารย์ซูเฟียน บอสุ	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
อาจารย์มะตอเฮ มะลี	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
ศาสตราจารย์ ดร. ซาการียา หะมะ	มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
รองศาสตราจารย์ ดร. มุฮัมมัดซาคี เจ๊ะหะ	มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มุฮัมมัดสกรี มัณญู	มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
ดร. มะยูดี ตือรามะ	มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มุฮัมมัดสุไหมะ เฮงยามา	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
ดร. อับดุลรอแมะ สุหลง	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
ดร. ยามัลละห์ โต๊ะแม	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อาจารย์รอมัย มอหิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
รองศาสตราจารย์ ดร. อับดุลเลาะ การ์รีนา	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
รองศาสตราจารย์อับดุลเลาะ อับรู	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร. อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร. นิเลาะ แวอุเซ็ง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มุฮัมมัดดรอฟลี แวหามะ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อับดุลรอเนิง ลือแด	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ดร. สราวุธ สายทอง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ดร. อับดุลฮาซัน เฮ็งปียา	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Prof. Dr. Mohd Nasran Mohamad	National University of Malaysia
Prof. Madya. Dr. Jaffary Awang	National University of Malaysia
Prof. Madya. Dr. Ahmad Munawar Ismail	National University of Malaysia
Dr. Farid Mat Zain	National University of Malaysia
Dr. Muhammad Razak Idris	National University of Malaysia
Dr. Azmul Fahimi Kamaruzaman	National University of Malaysia
Prof. Madya. Dr. Shofian Haji Ahmad	National University of Malaysia

กำหนดออก ปีละ 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน
ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม

เจ้าของ สถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

MENARA : Journal of Islamic and Contemporary Issues / มนารอ : วารสารประเด็นอิสลามร่วมสมัย เป็นวารสารที่มีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหาบทความเพื่อเผยแพร่ออนไลน์จำนวน 2 ท่านต่อบทความ และบทความหรือข้อคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในวารสาร MENARA : Journal of Islamic and Contemporary Issues (M-JICI) / มนารอ : วารสารประเด็นอิสลามร่วมสมัย ที่เป็นวรรณกรรมของผู้เขียน บรรณาธิการหรือสถาบันอิสลามและอาหรับศึกษาไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

บทบรรณาธิการ

MENARA : Journal of Islamic and Contemporary Issues (M-JICI) / มนารอ : วารสารประเด็นอิสลามร่วมสมัย ฉบับนี้เป็นปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2563) เป็นวารสารที่เรียบเรียงบทความที่เกี่ยวกับประเด็นอิสลามร่วมสมัย เต็มไปด้วยความเข้มข้นของเนื้อหาสาระทุกบทความ ฉบับนี้ประกอบด้วย บทความวิชาการและบทความวิจัย จำนวน 6 บทความ เทคนิคการสอนร่วมสมัย การจัดการเรียนการสอน การจัดการชากาต และอื่นๆ

ในการจัดทำวารสารวิชาการ กองบรรณาธิการได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพของบทความ บทความจะต้องผ่านการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ สอดคล้องกับบทความที่ตรวจ จำนวน 2 ท่าน สำหรับผู้สนใจที่จะเผยแพร่ผลงานทางวิชาการประเด็นอิสลามร่วมสมัย ทั้งบุคคลภายในและบุคคลภายนอกสถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สามารถส่งบทความของท่านมายังกองบรรณาธิการวารสาร ทางเรายินดีที่จะเผยแพร่ผลงานของท่านเมื่อผ่านกระบวนการตรวจสอบและแก้ไขผลงานเรียบร้อยแล้ว

กองบรรณาธิการขอขอบพระคุณ เจ้าของบทความทุกท่านที่ส่งผลงานวิชาการในวารสารฉบับนี้ และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอย่างยิ่งที่เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการกลั่นกรองพิจารณาแก้ไขผลงานดังกล่าวให้มีคุณภาพมากที่สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณผู้อ่านทุกท่านที่ติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการผ่านวารสารฉบับนี้ หากมีข้อคิดเห็นประการใดโปรดให้ข้อเสนอแนะ ทางกองบรรณาธิการยินดีปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้วารสารมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณาธิการ

สารบัญ...

MENARA : Journal of Islamic and Contemporary Issues (M-JICI)

มนารอ : วารสารประเด็นอิสลามร่วมสมัย

บทความวิจัย

- ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศานติวิทยา จังหวัดยะลา / Results of Learning Management by Using Multimedia Teaching Materials Affecting the Learning Achievement on Basic Quranic Reading with Mixing Sukun Vowel of Primary School Students, Year 3, Santiwittaya, Yala Province
สุนกิบพลี คณะเน (1-13)
- ผลการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายูสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านตาเซะ จังหวัดยะลา / Results of Learning Islamic Studies Management on Praying by Using Melayu Language Game for Primary School Students, Year 2 of Ban Taseh School, Yala Province
ถ้วนสุไลมาน ฎุจิ (14-27)
- การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกุรอาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านไอสะเตีย / The Development of Learning Management by Instructional Package of Spelling Words on al-Quran Subject for Primary School Students, Year 6, Ban Aisatia School
นุรฟาติละห์ ยาเอ๊ะ (28-44)
- การพัฒนาทักษะการอ่านคำกล่าวในการละหมาดโดยใช้บทบาทสมมติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบาตู / Development the Reading Skill of Saying Pillars in Praying by Using Role-Play for Primary School Students, Year 3 Ban Batu School
นุรอติฟา แมดิงแว, อับดุลรอแม สุหลง (45-56)
- ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่องนะญิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านคอลลอกาเว / The Achievement on Learning Management by Using Simulated Situation of al-Fiqh Subject in Impure for Primary School Students, Year 2, Ban Kholo-kaway School
อิสมาแอล สาแม็ง (57-70)

บทความวิชาการ

- Pencapaian Pengurusan Zakat di kalangan Minoriti Muslim Bangkok / Achievement of Zakat Management among the Muslim Minority in Bangkok
Waeamrene Waepa (71-84)

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอาน
ชั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนศานติวิทยา จังหวัดยะลา

Results of Learning Management by Using Multimedia Teaching Materials Affecting
the Learning Achievement on Basic Quranic Reading with Mixing Sukun Vowel
of Primary School Students, Year 3, Santiwittaya, Yala Province

ซุนกิบพลี คะแน¹

Sunkibplee Khanae¹

(Received: October 18, 2020; Revised: November 21, 2020; Accepted: December 11, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานชั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานชั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุนโดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 3) ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประชากรคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศานติวิทยา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีการผสมสระซุกุน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินการอ่านอัลกุรอานชั้นพื้นฐานและแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเที่ยงตรง ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าทดสอบที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานชั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าประสิทธิภาพเฉลี่ยของแผนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 84.73/87.67 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานชั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานชั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุนอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การอ่านอัลกุรอานชั้นพื้นฐาน การผสมสระซุกุน สื่อการสอนมัลติมีเดีย

¹ สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

¹ Islamic Studies Program, Yala Rajabhat University

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to examine the effects of learning management by using multimedia teaching materials affecting the learning achievement on basic quranic reading Integrated with Sukun Vowel for grade 3 primary school students, 2) to compare the students learning achievement after learning management by using multimedia teaching materials affecting the learning achievement on basic quranic reading Integrated with Sukun Vowel and 3) to evaluate the students satisfaction toward learning management by using multimedia teaching materials affecting the learning achievement on basic quranic reading Integrated with Sukun Vowel. The samples of this study were 25 grade 3 primary school students at Santi Withaya School, Raman District, Yala Province. The research instrument used for this research were multimedia teaching materials affecting the learning achievement on basic quranic reading Integrated with Sukun Vowel, lesson plans, evaluation form of the learning achievement on basic quranic reading, and satisfaction questionnaire. The data were statistically analyzed by using arithmetic mean ($\bar{X}$), percentage, standard deviation (S.D.), content validity, difficulty, discrimination, and t-test of dependent. The results of this research were as follows: 1) The efficiency result of lesson plans of learning management by using multimedia teaching materials affecting the learning achievement on basic quranic reading Integrated with Sukun Vowel for grade 3 primary school students was 84.73/87.67. 2) The students achievement after learning by using multimedia teaching materials affecting the learning achievement on basic quranic reading Integrated with Sukun Vowel was significantly higher at .05 3) The students satisfaction toward learning management by using multimedia teaching materials affecting the learning achievement on basic quranic reading Integrated with Sukun Vowel was excellent.

Keywords: Basic Quranic Reading, Mixing Sukun Vowel, Multimedia Teaching Materials

บทนำ

การศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สามารถพัฒนาคนของประเทศให้เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ดังในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุงแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 4 ได้ให้ความหมายของการศึกษาว่า การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้น เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (นุริย๊ะ รักษ์ปราชญ์, 2551)

การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิดความประพฤติทัศนคติค่านิยมและคุณธรรมของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวกราบรื่นได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว แต่เนื่องจากการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีลักษณะพิเศษต่างไปจากการศึกษาในภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศไทย ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นมุสลิมจึงนิยมให้บุตรหลานของตนเองศึกษาวิชาการทางโลกและวิชาการศาสนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาทางศาสนาเพราะการศึกษาเกี่ยวกับศาสนาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน (อิบราฮีม ณรงค์รักษาเขต, 2551)

อิสลามสนับสนุนการอ่านดังที่โองการแรกของอัลกุรอานที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานมายังท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ก็ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่าน จากหลักฐานอัลกุรอานซูเราะฮ์อัลอะลักโองการที่ 1-5 ความว่า : จงอ่านด้วยพระนามของพระผู้อภิบาลของเจ้า ผู้ทรงสร้างมนุษย์จากก้อนเลือด จงอ่านเถิด และพระเจ้าของเจ้านั้นผู้ทรงกรุณายิ่งใหญ่ ผู้ทรงสอนการใช้ปากกา ผู้ทรงสอนมนุษย์ในสิ่งที่เขาไม่รู้ และปล่อยหลังด้วยระยะเวลาที่ไม่นาน อัลลอฮ์ ﷻ ได้ประทานโองการใน ซูเราะฮ์อัลเกาะลัม โองการที่ 1 ความว่า : นูน ขอสาบานด้วยปากกาและสิ่งที่พวกเจ้าขีดเขียน เพื่อเป็นการยืนยันว่าการอ่านและการเขียนบันทึกถือเป็นแนวทางของการสะสมและเพิ่มพูนองค์ความรู้และปัญญา เป็นแหล่งแห่งทางนำตลอดจนเป็นปัจจัยหลักของการพัฒนามวลมนุษยชาติโดยแท้จริง ดังนั้นการอ่านจึงมีความสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้

คัมภีร์อัลกุรอานเป็นคัมภีร์ที่รวบรวมวจนะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ทรงมีต่อมนุษย์โดยผ่านทางท่าน นบีมุฮัมมัด ﷺ ทั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อเป็นทางนำสำหรับมนุษยชาติ มิใช่แต่เฉพาะมุสลิมอย่างเดียว คัมภีร์อัลกุรอานมิใช่คัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ที่มีไว้สำหรับการบูชา และมีใช้คัมภีร์ที่มีวัตถุประสงค์ทางไสยศาสตร์ หากแต่เป็นคัมภีร์ที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานมาให้มนุษย์ไว้เป็นคู่มือในการดำเนินชีวิตในทุกๆ ด้านที่มนุษย์ต้องเกี่ยวข้อง และสำหรับมุสลิมแล้ว บทบัญญัติและคำสอนต่างๆ ที่มีอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานคือกฎหมายที่จะต้องปฏิบัติตาม ด้วยเหตุนี้ มุสลิมทุกคนจึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจคำสอนและบทบัญญัติต่างๆ ในคัมภีร์อัลกุรอาน ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปใช้อย่างถูกต้องตามเจตนาและไม่หลงออกไปจากทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ความเจริญในโลกนี้และความรอดพ้นจากไฟนรกในโลกหน้า (อับดุลสุโก ดินอะ อ้างจากสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 1999)

จากการศึกษานวัตกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะแสดงหาวิธีการหรือนวัตกรรมที่เหมาะสม มาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนอัลกุรอาน ผู้วิจัยพบว่า การใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมกับวิชาอัลกุรอาน ในการเสริมสร้างทักษะการอ่านของนักเรียนได้เป็นอย่างดีซึ่งสื่อการสอนมัลติมีเดียเป็นส่วนที่จะเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียน ช่วยครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอัลกุรอานสูงขึ้น ตลอดจนช่วยเสริมทักษะในการออกเสียงได้อย่างถูกต้องตามหลักการอ่านพยัญชนะที่มีการผสมสระซุกูน และการที่ผู้วิจัยได้ใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียจะช่วยให้การอ่านอัลกุรอานที่มีการผสมสระซุกูนของนักเรียนดีขึ้นเป็นลำดับ และเพื่อที่ผู้วิจัยจะได้แก้ปัญหาและปรับปรุงในครั้งต่อไปโดยนวัตกรรมดังกล่าวที่ใช้ในการพัฒนาการอ่านนั้นมีผลสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภิตา โตไร่ (2557) ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพอย่างดีขึ้น ส่งผลผลการอ่านออกเสียงมีผลสัมฤทธิ์ดีขึ้นเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะพัฒนาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคานติวิทยา เพื่อแก้ปัญหาการอ่านออกเสียงไม่ถูกต้องและไม่ชัดเจนในการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุนของนักเรียนโดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นเป็นสื่อที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ตามศักยภาพของตัวนักเรียนเอง ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านจากการฝึกฝนโดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดีย ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและตั้งใจในการเรียนมากยิ่งขึ้นและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนอัลกุรอาน รวมถึงการช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน อันจะมีส่วนส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอัลกุรอานอย่างถูกต้องของนักเรียนสูงขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคานติวิทยา
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุนโดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคานติวิทยา
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคานติวิทยา

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 1 ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนคานติวิทยา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา จำนวน 25 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 2 ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนคานติวิทยา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา จำนวนทั้งหมด 20 คน โดยเลือกแบบเจาะจง

1.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาวิจัยผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุน คือการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุนตามหลักสูตรสถานศึกษาได้กำหนด คือหนังสือเรียนกีรออาตีเล่ม 3

1.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น คืออัลกุรอานที่มีการผสมสระซุกุนโดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดีย

ตัวแปรตาม คือผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานที่มีการผสมสระซุกูน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญและได้ทดลองใช้เครื่องมือก่อนนำไปเก็บข้อมูลในสนามวิจัยจริง ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ชนิดได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลการจัดการเรียนรู้ และแบบสอบถามความพึงพอใจ

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกูนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ระยะเวลาจำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่นับรวมเวลาในการทดสอบ 2 คาบ คือทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จึงสรุปได้ว่า ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 8 สัปดาห์

ก. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พยัญชนะที่มีการผสมสระซุกูน (أَبُ أَبْ أَبْ - أَخْ إِخْ أُخْ)

ข. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พยัญชนะที่มีการผสมสระซุกูน (أَذْ إِذْ أُذْ - أَشْ إِشْ أُشْ)

ข. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง พยัญชนะที่มีการผสมสระซุกูน (أَصْ إِصْ أُصْ - أَغْ إِغْ أُغْ)

ค. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พยัญชนะที่มีการผสมสระซุกูน (أَفْ إِفْ أُفْ - أَوْ إِوْ أُوْ)

ค. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง พยัญชนะที่มีการผสมสระซุกูน (أَبْعُ - نَطْعُ)

ฆ. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง พยัญชนะที่มีการผสมสระซุกูน (خَطْبُكُمْ - فَلَيْسَتْجِيئُوا)

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกูน โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 ข้อ

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 ข้อ

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยค้นคว้าเก็บข้อมูลด้วยวิธีการ ดังนี้

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาอัลกุรอานที่มีการผสมสระซุกูน โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียขั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับนักเรียนโรงเรียนศาสนศึกษา มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

3.1.1 ศึกษาเนื้อหาตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และรายละเอียดต่างๆ ของเนื้อหาวิชาอัลกุรอาน ประถมศึกษาปีที่ 3

3.1.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือใช้งานการวิจัยครั้งนี้

3.1.3 ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ซึ่งในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะมีใบความรู้

3.1.4 ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ได้กำหนดรายละเอียดที่ทำการสอน เพื่อให้ผู้สอนสะดวกต่อการนำไปใช้ ซึ่งประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ย่อย มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สำคัญ สำคัญการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผล และประเมินผล

3.1.5 การหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้และตรวจสอบความถูกต้อง จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ด้านรูปแบบ ด้านการใช้ภาษา และด้านการประเมินผล โดยผู้วิจัยสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท จำนวน 10 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3.1.6 การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทางการสอนอิสลามศึกษา จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องและความถูกต้องเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษาองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

3.1.7 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ทางการอ่านอัลกุรอานขึ้นพื้นฐานที่มีการผสมสระสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศานติวิทยา ตามคำแนะนำ จนเป็นฉบับสมบูรณ์ใช้ในการศึกษาวิจัย

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขึ้นพื้นฐานที่มีการผสมสระสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศานติวิทยา ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบและกระบวนการต่างๆ ในการวัดและประเมินผล เทคนิคการเขียนข้อสอบ เทคนิคการวัดผลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดผล

3.2.2 นำผลการวิเคราะห์มาสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ

3.2.3 การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับเนื้อหาหรือข้อสอบ (IOC : index of item objective congruence) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) สูตร IOC =

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับเนื้อหา
	ΣR	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยมีผลการตรวจให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน	+1	เมื่อผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์
ให้คะแนน	0	เมื่อผู้เชี่ยวชาญ ไม่ เห็นว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์
ให้คะแนน	-1	เมื่อผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

3.2.4 คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปได้ข้อสอบจำนวน 30 ข้อ แล้วนำไปทดสอบกับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ของโรงเรียนศานติวิทยา จำนวน 25 คน

3.2.5 นำคำตอบมาตรวจให้คะแนน แล้วนำผลการตรวจให้คะแนนมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกและความยากง่ายของข้อสอบแต่ละข้อ โดยได้ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

3.2.6 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson-20) ใช้สูตร KR-20 แทนค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบย่อยทั้ง 1 ชุด มีค่าเท่ากับ .798

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ดำเนินการสร้างดังนี้

3.3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในของนักเรียนที่มีต่อวิธีของลิเคิร์ท ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543)

3.3.2 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแบบสอบถามความพึงพอใจในของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้

3.3.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 ข้อ โดยผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อตรงกับความรู้สึกพึงพอใจมากน้อยเพียงใด แล้วให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องนั้น ๆ

การให้คะแนน

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

3.3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจในของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยพิจารณาค่าความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกคือข้อที่มีค่า ตั้งแต่ 0.50-1.00 คัดเลือกไว้

3.3.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจในของนักเรียนที่มีต่อ แผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ของโรงเรียนศานติวิทยา จำนวน 25 คน มาตรวจให้คะแนน แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นและกำหนดให้ค่าความน่าเชื่อถือจำนวนมากว่าหรือเท่ากับ .05

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างตามลำดับ ดังนี้

4.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานที่มีการผสมสระซุญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ลักษณะเป็นแบบทดสอบวัดการออกเสียงจำนวน 20 ข้อ เพื่อใช้ทดสอบก่อนเรียน

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นจำนวน 6 แผน โดยให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดีย

4.3 เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้ว นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานที่มีการผสมสระซุญ จำนวน 20 ข้อ เพื่อใช้ทดสอบหลังเรียน จากนั้นนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศานติวิทยา ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ตามขั้นตอนดังนี้

5.1 ศึกษาทักษะการอ่านอัลกุรอานที่มีการผสมสระซุญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศานติวิทยา โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$), ร้อยละ (P) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.2 เปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศานติวิทยา โดยการหาค่าสถิติทดสอบ ได้แก่ ค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test for Dependent Sample) เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดีย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกูน

คะแนนสอบ	ประสิทธิภาพ กระบวนการ E_1	ประสิทธิภาพ กระบวนการ E_2	เกณฑ์การประเมิน
ค่าเฉลี่ยระหว่างเรียน	84.73		80
ค่าเฉลี่ยหลังเรียน		87.67	80

จากตารางที่ 1 ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกูนมีค่าร้อยละโดยรวม เท่ากับ 84.73/87.67 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่กำหนดไว้ 80/80

2. ผลเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกูน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกูนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังแสดงตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกูนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	25	20	9.48	1.92	16.71
หลังเรียน	25	20	14.84	2.17	

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย คะแนนนักเรียน ก่อนและหลังผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกูน พบว่า ผลการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้เฉลี่ยเท่ากับ 9.48 คะแนน และผลการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.84 คะแนน เมื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าทีจะเห็นได้ว่าผู้เรียนที่ผ่านการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกูน สามารถฝึกอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้องและง่ายต่อการฝึกอ่าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกูนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกูนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละความพึงพอใจของนักเรียนต่อผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.62	.66	มากที่สุด
2. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.59	.71	มากที่สุด
3. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดความคิดที่หลากหลาย	4.88	.33	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.41	.75	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนกล้าคิดกล้าตอบ	4.50	.88	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น	4.44	.61	มาก
7. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น	4.50	.71	มาก
8. การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย	4.50	.71	มาก
9. การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนจำเนื้อหาได้นาน	4.44	.56	มาก
10. การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง	4.19	.64	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.54	0.65	มาก

จากตารางที่ 4 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.54 และค่าเบี่ยงเบน 0.65 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด พบว่ากิจกรรมของการเรียนทำให้นักเรียนเกิดความคิดที่หลากหลาย ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.88 รองลงมาคือกิจกรรมของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.62 รองลงมาคือกิจกรรมของการเรียนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.59 ตามลำดับ

อภิปรายผล

การพัฒนาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศานติวิทยา ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาเพื่อหาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 พบว่าคะแนนสอบระหว่างใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุญ มีค่าเป็นร้อยละ 84.63 และคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่าเป็นร้อยละ 87.67 ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอาน

ชั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.63/87.67 เนื่องจากผู้สอนได้สร้างและพัฒนาโดยมีจำนวน 6 แผน แต่ละแผนมีองค์ประกอบดังนี้ 1) มาตรฐานการเรียนรู้ 2) ตัวชี้วัด 3) สาระสำคัญ 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) สาระการเรียนรู้ 6) สมรรถนะที่สำคัญ 7) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8) กิจกรรมการเรียนรู้ 9) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 10) ภาระงาน / ชิ้นงาน 11) การวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2553) อย่างเป็นระบบ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานชั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุณโดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดีย เรื่องการอ่านอัลกุรอานชั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุณ มีความสามารถในการอ่านดีขึ้น เหตุผลมาจากการเรียนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย ในขณะที่เรียนนักเรียนได้รับความรู้ ความสนุกสนานและความท้าทาย ความสามารถตลอดกิจกรรม นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมตามประสิทธิภาพการเรียนรู้และศักยภาพของแต่ละบุคคล นอกจากนี้การออกแบบและผลิตบทเรียนเป็นไปตามขั้นตอนอันเหมาะสม ทั้งด้านรูปภาพและกิจกรรม ซึ่งมีการจัดลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ตามลำดับความยากง่ายของเนื้อหา เนื้อหามีปริมาณพอเหมาะกับเวลาในแต่ละคาบเรียน ทั้งนี้ยังมีการเสริมวิธีการอ่านอัลกุรอานชั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระอันอันน่าสนใจระหว่างการเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกเพลิดเพลินกับเนื้อหาบทเรียน เกิดจากการเรียนรู้ที่คงทน แม่นยำและถูกต้อง อีกทั้งเพราะบทเรียนที่ใช้สื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การอ่านอัลกุรอานชั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุณ มีการแบ่งสาระการเรียนรู้เป็นชุดการเรียนรู้ย่อยๆ 6 ชุด ที่ใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียเป็นแหล่งถ่ายทอด ความรู้ ความคิด และพัฒนาทักษะต่างๆ การใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่เหมาะสมช่วยให้นักเรียนมีการรับรู้สูงขึ้น ทั้งนี้ การใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียสามารถประมวลข้อมูล นำเสนอ ข้อมูล ภาพ เสียง และข้อความได้เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีและมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ นอกจากนี้ การใช้สื่อการสอนมัลติมีเดีย เรื่องการอ่านอัลกุรอานชั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุณ นักเรียนจะได้รับข้อมูลย้อนกลับอย่างฉับพลัน ซึ่งข้อมูลที่ได้ออกจากการย้อนกลับนี้จะช่วยเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน และเป็นกำลังใจอีกด้วย รางวัลหรือความสำเร็จเป็นสิ่งเสริมแรงให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิลิตรา สุทธิอาจ (2549) เรื่องการพัฒนาบทเรียน คอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการออกเสียงคำควบกล้ำ ที่พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ มัลติมีเดีย ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของชะลอรัตน์ ศิริเชตรกรณ (2545) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่องไวยากรณ์ และการผันอักษร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พบว่าประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ มัลติมีเดียทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่องการอ่านอัลกุรอานชั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จึง เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอัลกุรอานชั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระซุกุณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผู้เรียนมีความ

พึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น มีความกระตือรือร้น สนุกสนาน ไม่เบื่อ อีกทั้งยังสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องตามที่ผู้สอนได้สอนไว้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปราโมทย์ พงศ์พิสุทธิ (2551) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่องสมุนไพรที่ใช้ในงานสาธารณสุขมูลฐาน สำหรับนิสิตเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่อง สมุนไพรที่ใช้ในงานสาธารณสุขมูลฐานสำหรับนิสิตเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในด้านเนื้อหาในระดับดีมาก และในด้านสื่อเทคโนโลยีการศึกษาในลำดับ และมีประสิทธิภาพ 91.78/91.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐาน และผู้เรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด ต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน อักษรอ่านขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระ चुण สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยระหว่างเรียนเท่ากับ 84.63 และค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 87.67
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอักษรอ่านขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระ चुण โดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการเรียนอักษรอ่านโดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การเรียนโดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดีย ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอนทำให้รู้หลักการอ่าน วิธีการออกเสียงได้อย่างง่าย และสื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในการเรียนรู้ของนักเรียนตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้ที่จะพัฒนาการอ่านโดยใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียควรศึกษาหลักสูตรให้ละเอียด รอบคอบ จัดเรียงลำดับเนื้อหาตามความยากง่ายที่จะส่งผลต่อการเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในบทเรียนให้มีความน่าสนใจเหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน
2. สื่อที่สร้างขึ้นควรเปิดหรือต่อดาวน์โหลดขนาดใหญ่ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์หรือโปรเจคเตอร์ และระบบเสียงต้องให้ดังและชัดเจนเพื่อให้ นักเรียนสามารถมองเห็นและได้ยินสื่อได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การใช้สื่อการสอนมัลติมีเดีย ในงานวิจัยครั้งต่อไป ควรที่จะพัฒนาในการเรียนรู้ของการอ่านอักษรอ่านขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระให้หลากหลายมากขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอักษรอ่านขั้นพื้นฐานที่มีการผสมสระ चुण โดยใช้วิธีการอื่นๆ และเปรียบเทียบการใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียกับการอ่านในลักษณะอื่นๆ เพื่อหาวิธีการสอน การอ่าน

แบบใหม่ๆ หลายรูปแบบเพื่อให้เด็กเรียนได้เกิดการพัฒนาในด้านการอ่านอัลกุรอานที่มีการผสมสระและเกิดความรู้เพิ่มขึ้นจากวิธีการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้สื่อการสอนมัลติมีเดียต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์กลางคึกษา.
- ชะลอรัตน์ ศรีเชตรกรณ. (2545). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่องไวยากรณ์และการผันอักษรระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1*. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นิสิตรา สุทธอาจ. (2549). *การพัฒนาคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย สารการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นุรีย์ะ รักษ์ประชญ์. (2551). *ปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรอิสลามศึกษา (อิตีดาอียะฮฺ) พ.ศ.2540 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. ศิลปะศาสตร์มหาบัณฑิต (อิสลามศึกษา) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปราโมทย์ พงศ์พิสุทธิ. (2551). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่องสมุนไพรรักษาโรคในสวนสาธารณะสวนหลวง สำหรับนิสิตเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 3*. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- โสภิตา โตไร่. (2557). *พัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อับดุลสุโก ดินอะ อ้างจากสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ. (1999). *คัมภีร์อัลกุรอาน: ปัญหาการก่อการร้ายในภาคใต้และโลก*. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2563 จาก <http://midnightuniv.tumrai.com/>
- อิวราฮิม ณรงค์รักษาเขต. (2551). *ปรัชญาการศึกษาอิสลาม*. หาดใหญ่: หาดใหญ่กราฟฟิค

ผลการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายูสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านตาเซะ จังหวัดยะลา

Results of Learning Islamic Studies Management on Praying by Using Melayu
Language Game for Primary School Students, Year 2
of Ban Taseh School, Yala Province

ต่วนสุไลมาน กุจิ¹
Tuansulaiman Kuji¹

(Received: October 12, 2020; Revised: November 13, 2020; Accepted: December 03, 2020)

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายูให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายูสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายู กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านตาเซะ จำนวน 29 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ชุดการสอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม 2) แผนการจัดการเรียนรู้สาระวิชาอัลฟิฮฺ (3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (4) แบบวัดความพึงพอใจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายู โดยภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (80/80) โดยมีค่าเท่ากับ 88.36/88.61 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายูสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70

คำสำคัญ : ผลการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา การละหมาด เกมภาษามลายู โรงเรียนบ้านตาเซะ

¹ สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

¹ Islamic Studies Program, Yala Rajabhat University

ABSTRACT

This research is quantitative research and the objective of this research were to (1) develop and examine the efficiency of learning Islamic studies on prayer by using Melayu language game for primary school Students, year 2 efficiency criteria 80/80 (2) to compare students achievement between before instruction and after instruction by using Melayu language game (3) to evaluate students satisfaction towards learning Islamic studies management on praying by using Melayu language game for primary school Students, year 2. The targets were 29 people on purposive sampling of primary school student year 2 of Ban Taseh School. The research instruments were (1) the Instructional by using Melayu language game (2) lesson Plans (3) achievement test and (4) questionnaires on students satisfaction toward instruction by Instructional by using Melayu language game. The data was collected by using quasi-experimental research form namely one group pre-test and post-test design. The data was analyzed by percentage, mean, standard deviation and t-test. The results of this research were as follow: (1) The efficiency of learning Islamic studies management on praying by using Melayu language game for primary school Students, year 2 had accessed to the performance criteria 80/80 was 88.36/88.61 (2) The students achievement after instruction by instruction and after instruction by using Melayu language game was higher than before instruction which was considered that had statistically significant of .05 levels. (3) The overall students satisfaction toward instruction by using Melayu language game was high level $\bar{X}=4.80/S.D=0.70$

Keyword: results of learning Islamic studies, praying, Melayu language game, Ban Taseh School.

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะค่านิยม และคุณธรรมของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวกราบรื่นได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2549 ; อ้างถึงใน นูรียะ รักษ์ปราชญ์, 2551) เช่นเดียวกับ นิตยา มัสเยาะ (2545) ได้กล่าวว่า การศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ การศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปในทางที่ดีฝึกมนุษย์ให้เกิดกระบวนการคิด เกิดทักษะในการปฏิบัติ สามารถวิเคราะห์ปัญหา และหาวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ การศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้ระดับการพัฒนาของประเทศในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนั้นการจัดการเรียนการสอน ควรควรเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง (พันธุ์ ทองชุมนุม, 2544) และศึกษา

ตามความสนใจของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางการศึกษาของอัลฆอซาลี ซึ่งกล่าวว่า ครูผู้สอนจะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของเด็กเพราะการเรียนรู้วิชาที่ตนเองสนใจ จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (อิบราฮีม ณรงค์รักษาเขต, 2540) อีกทั้งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ มีความรู้ทางด้านการใช้ภาษาในการประกอบศาสนกิจได้อย่างมั่นใจ อีกทั้งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในกิจวัตรประจำวันได้ (ชนาธิป พรกุล, 2544) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างความรู้ของผู้เรียน โดยผ่านทางกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ (บุปผชาติ ทักษิณ, 2540) กล่าวคือผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ อีกทั้งทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะในการทำงาน การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การแสวงหาความรู้ใหม่ และการยอมรับซึ่งกันและกัน (จันทร์ดา ตันติพิงสานุรักษ์ และคณะ, 2544 : 42) ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา มาตรา 6 ในพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2545 และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา การจัดการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวข้างต้น นั่นคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งหลักการทฤษฎีและปฏิบัติ การเน้นคุณธรรมจริยธรรม การเสริมสร้างประชาธิปไตยในชั้นเรียน ทักษะทางสังคมการสร้างนิสัยความรับผิดชอบร่วมกัน (วัฒนาพร ระเบียบทุกข์, 2542) ซึ่งสอดคล้องกับสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อศาสนาอิสลาม โดยปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในวิชาศาสนา รวมถึงวิชาภาษามลายู และวิทยาการต่างๆ สามารถยกระดับความเ็นอยู่ของสังคมมุสลิมให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยหลักสูตรได้กำหนดสาระการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนทั้ง 8 สาระวิชา คือ สาระวิชาอัลกุรอาน สาระวิชาอัลอะกีดะฮ์ สาระวิชาอัลหะดีษ สาระวิชาอัลฟิกฮ์ สาระวิชาอัตตารีค สาระวิชาอัลอัคลากและสาระวิชาภาษาอาหรับ/ภาษามลายู (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

จากการศึกษาปัญหาและผลการทดสอบผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสาระวิชาอัลฟิกฮ์ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนไทยรัฐวิทยานั้น จำนวนนักเรียนไม่เกิน ร้อยละ 50 ไม่สามารถทำความเข้าใจกับบทเรียนที่เป็นภาษาไทยเพียงอย่างเดียว ต้องใช้ภาษามลายูกลางหรือมลายูถิ่นเข้ามาแทรกในการจัดทำกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ดังนั้นนักเรียนสมควรได้รับการพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพราะเป็นระดับการวางพื้นฐาน หากผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานดีก็จะสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ดี และสามารถอ่านและเขียนภาษามลายูได้ถูกต้อง รวมถึงสร้างเจตคติที่ดีต่อผู้เรียนอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่ผู้เรียนมีประสิทธิภาพลดลง เนื่องจากความซับซ้อนและความสับสนรวมถึงแรงจูงใจในการเรียนก็จะลดลง (กุสุมา ล่ามัย, 2550 : 61-63) ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตและประสบการณ์การสอนของผู้วิจัย พบว่าการจัดการเรียนรู้วิชาอัลฟิกฮ์ นักเรียนบางคนไม่สามารถอ่านภาษาไทยได้ถูกต้องตามระดับการศึกษา ครูต้องใช้ภาษามลายูประกอบอีกด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนสาระวิชาอัลฟิกฮ์ และสาระวิชาภาษาไทย ปรากฏว่านักเรียนบางคนยังขาดทักษะการอ่านเช่นเดียวกัน (แวอาแซ บาตง, สัมภาษณ์. 2563) และการที่นักเรียนไม่สามารถ

อ่านหรือเข้าใจภาษาไทย ทำให้นักเรียนไม่เข้าใจบทเรียน และจะทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชานั้นๆ ส่งผลทำให้เกณฑ์ในรายวิชาต่ำลงอีกด้วย

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวของนักเรียนมีหลายวิธี และวิธีหนึ่งที่ใช้ได้ดีในระยะสั้นก็คือ การใช้เกมมาช่วยในกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะเกมเป็นกิจกรรมการเล่นที่สนุกสนาน มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน มีกฎกติกาการแข่งขัน และเกมช่วยพัฒนาความคิด การแก้ปัญหา ช่วยส่งเสริมทักษะต่างๆ เช่น การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดในการเรียน ส่งเสริมความสามัคคีและใช้ในการฝึกทบทวนบทเรียน (ทิศนา ขะแมมณี, 2553) นอกจากนี้เกมยังเป็นกิจกรรมที่ให้การเสริมแรงกับนักเรียนเป็นอย่างดีตามกฎหมายการเสริมแรงของสกินเนอร์ว่าการกระทำใดๆ ถ้าได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มให้เกิดการกระทำสิ่งเหล่านั้นซ้ำๆ แต่ถ้าไม่ได้รับการเสริมแรง การกระทำนั้นก็จะลดหายไปไปในที่สุด (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2552) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกมทางภาษาเป็นกิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สามารถเสริมทักษะหรือการฝึกใช้ภาษาให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่สนุกสนานและสามารถอ่านและเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น โดยนำภาษามลายูที่นักเรียนมีพื้นฐานอยู่แล้วมาประยุกต์ใช้ในการเล่นและช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน เกิดการเรียนรู้และรับรู้อย่างแท้จริงจากการฝึกฝน และตามความมุ่งหมายไปพร้อม ๆ กันในขณะที่เล่นการเล่นเกมมาใช้ในการสอนเป็นวิธีหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการฝึกภาษาเป็นอย่างมาก (ณัฐมา จรูเกียรติ, 2551) จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงมีความสนใจนำเกมมาใช้พัฒนาในบทเรียน โดยการทบทวนวิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายูให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายูสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายู

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนโรงเรียนบ้านตาเซะ หมู่ 3 ตำบลตาเซะ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2563 จำนวน 222 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านตาเซะ ตำบลตาเซะ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2563 จำนวน 29 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านตาเซะ ตำบลตาเซะ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2563 จำนวน 29 คน โดยการใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อน-หลัง One Group Pre-test Post-test Design (ลัวิน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง

ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน (Post-test)
X_1	X	X_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

X แทนการจัดการกระทำ

X_1 แทนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

X_2 แทนทดสอบหลังเรียน (Post-test)

โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาสาระวิชาอัลฟิกฮ์ จำนวน 8 แผน ใช้เวลาทั้งหมด 16 ชั่วโมง โดยดำเนินการก่อนและหลังเรียนแต่ละแผนประจำหน่วยจะมีการทดสอบทุกหน่วยการเรียนรู้
3. เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ตามแผนแล้ว ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test)
4. เมื่อสอบเสร็จแล้วให้ผู้เรียนตอบแบบประเมินความพึงพอใจ และให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาสาระวิชาอัลฟิกฮ์
5. ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลและนำข้อมูลไปวิเคราะห์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาเรื่องการละหมาด โดยใช้เกมภาษามลายู จากเครื่องมือดังกล่าวผู้วิจัยจะอธิบายถึงลักษณะของแต่ละเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

3.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาเรื่องการละหมาด ประกอบด้วย 8 แผน คือ

แผนที่ 1 การละหมาด

แผนที่ 2 เวลาละหมาด

แผนที่ 3 การอะซานและอิโกมะฮ์

แผนที่ 4 เงื่อนไขของการละหมาด

แผนที่ 5 หลักการละหมาดฟัรฎู

แผนที่ 6 วิธีการละหมาด

แผนที่ 7 สิ่งที่ทำให้เสียน้ำละหมาด

แผนที่ 8 โทษสำหรับผู้ละทิ้งการละหมาด

3.1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก รวมทั้งสิ้น 80 ข้อ

3.1.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาเรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายู จำนวน 10 ข้อ

3.2 วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือดังต่อไปนี้

3.2.1.1 ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรอิสลามศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ และเนื้อหาสาระที่จะสร้างแผนการจัดการเรียนรู้สาระวิชาอัลฟิกฮ์

3.2.1.2 ศึกษาวิเคราะห์วิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาสาระวิชาอัลฟิกฮ์ และกำหนดองค์ประกอบของแผน

3.2.1.3 ร่างแผนการจัดการเรียนรู้ประจำหน่วยตามองค์ประกอบของแผนที่กำหนด

3.2.1.4 กำหนดโครงเรื่องเพื่อนำมาสร้างเป็นหน่วยการเรียนรู้อิสลามศึกษาสาระวิชาอัลฟิกฮ์ตามที่ได้กำหนดไว้

3.2.1.5 จัดทำโครงเรื่อง แผนการจัดการเรียนรู้ และจัดองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย สาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะที่สำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ ชิ้นงาน/ภาระงาน การวัดและประเมินผล และบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ แล้วนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

3.2.1.6 แก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาที่ได้แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาสาระวิชาอัลฟิกฮ์ และประเมินความถูกต้องเหมาะสมตามหลักสูตรอิสลามศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ผลการประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($x=4.45/S.D.0.65$)

3.2.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาสาระวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่องการละหมาดที่ได้แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) และปรับปรุงตามคำแนะนำและข้อบกพร่องที่ค้นพบ

3.2.1.9 ปรับปรุงและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาสาระวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่องการละหมาดฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านตาเซะ จำนวน 29 คน

3.2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีวิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพดังต่อไปนี้

3.2.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างข้อสอบ วัตถุประสงค์และเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้อิสลามศึกษาสาระวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่องอาหารและเครื่องดื่ม

3.2.2.2 ร่างข้อสอบโดยให้มีเนื้อหาและวัตถุประสงค์ครอบคลุมหน่วยการเรียนรู้ได้ข้อสอบรวม จำนวน 80 ข้อ

3.2.2.3 นำข้อสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม และปรับปรุงตามคำแนะนำ และคัดเลือกข้อสอบที่มีดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60 - 1.00

3.2.2.4 นำข้อสอบที่ปรับปรุงแล้วไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) ทำแบบทดสอบ

3.2.2.5 นำข้อสอบมาตรวจและให้คะแนนและหาความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกได้ข้อสอบที่มีความยากง่ายที่เหมาะสม คือ ค่าความยากง่ายมีค่าอยู่ระหว่าง 0.40-0.78 อำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.3-0.83 จำนวน 80 ข้อ

3.2.2.6 นำแบบทดสอบทั้ง 80 ข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543) ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับได้เท่ากับ 0.79

3.2.2.7 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับสมบูรณ์

3.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษาหลาย จำนวน 10 ข้อ มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

3.2.3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดความพึงพอใจจากหนังสือการสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ของสุวิมล ติรภานันท์ (2550)

3.2.3.2 สร้างแบบวัดความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ

3.2.3.3 นำแบบวัดความพึงพอใจเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความชัดเจนข้อความและภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.2.3.4 นำแบบวัดความพึงพอใจเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษา และตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ (IOC) ซึ่งผลการประเมินค่า (IOC) ที่ผ่านเกณฑ์มี 15 คือ ค่า IOC=1.00

3.2.3.5 ปรับปรุงตามคำแนะนำและพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา สารวิชาอัลฟิกฮ์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ ค่าร้อยละ และเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (E_1/E_2)

4.1.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้ค่า T-Test (t-dependent)

4.1.3 วิเคราะห์หาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาด โดยใช้เกมภาษามลายู โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

4.2.1.1 หาความยากง่ายรายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.2.1.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.2.1.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.2.2 สถิติที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

4.2.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ของคะแนน

4.2.2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

4.2.2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2.2.4 การทดสอบ T-Test (t-dependent)

ผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายู

ตารางที่ 2 ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายู

แผน ที่	เรื่อง	ค่าประสิทธิภาพ			การแปลผล
		E_1	E_2	E_1/E_2	
1	การละหมาด	83.97	84.57	83.97/84.57	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
2	เวลาละหมาด	87.07	87.78	87.07/87.78	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
3	การอะซานและอิกอมะฮ์	88.45	88.54	88.45/88.54	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
4	เงื่อนไขของการละหมาด	89.14	89.27	89.14/89.27	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
5	หลักการละหมาดฟัรฎุ	89.31	89.51	89.31/89.51	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
6	วิธีการละหมาด	89.48	89.57	89.48/89.57	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
7	สิ่งที่ทำให้เสียน้ำละหมาด	89.66	89.69	89.66/89.69	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
8	โทษสำหรับผู้ละทิ้งการละหมาด	89.83	89.93	89.83/89.93	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
รวม		88.36/88.61			มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายู มีค่าร้อยละโดยรวม เท่ากับ 88.36/88.61 ซึ่งมีประสิทธิภาพที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่กำหนดไว้ 80/80

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่อง การละหมาด โดยใช้เกมภาษามลายู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ อิสลามศึกษา เรื่อง การละหมาด โดยใช้เกมภาษามลายู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คะแนน (Score)	N	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig
ก่อนเรียน	29	67.22	2.83	13.95	28	.000
หลังเรียน	29	70.28	2.93			

*p <.05

จากตาราง 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายูสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายู

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายู ผลปรากฏดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายู

ข้อที่	ประเด็นการวัดความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ		การแปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	รูปแบบของการจัดการเรียนการสอน เหมาะสมน่าสนใจ	4.23	0.86	มาก
2	สื่อที่นำมาประกอบในการเรียนเหมาะสมและน่าสนใจ	4.31	0.83	มาก
3	มีคำแนะนำ ในการเล่นเกมอย่างชัดเจนและเข้าใจ	4.65	0.57	มากที่สุด
4	กิจกรรมการเรียนการสอนมีลำดับขั้นตอนเหมาะสม	4.57	0.74	มากที่สุด
5	เกมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระและน่าสนใจ	4.73	0.56	มากที่สุด
6	ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานในทุกขั้นตอนและทั่วถึง	4.70	0.61	มากที่สุด
7	การจัดลำดับเนื้อหาเป็นไปอย่างต่อเนื่องเข้าใจง่าย	4.27	0.82	มาก
8	ครูผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมและตอบข้อสงสัยได้เข้าใจชัดเจนทุกครั้ง	4.63	0.59	มากที่สุด
9	เวลาและการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละขั้นตอนเหมาะสม	4.19	0.91	มาก
10	ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน	4.76	0.54	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม		4.80	0.70	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาเรื่อง การละหมาด โดยใช้เกมภาษามลายู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($x=4.80/S.D.=0.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 เกมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระและน่าสนใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 และมีคำแนะนำ ในการเล่นเกมอย่างชัดเจนและเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ตามลำดับ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถนำเสนอการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายู มีค่าร้อยละโดยรวม เท่ากับ 88.36/88.61 ซึ่งมีประสิทธิภาพที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่กำหนดไว้ 80/80 แสดงว่าแผนการ

จัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาด โดยใช้เกมภาษามลายูมีองค์ประกอบครบถ้วน และสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้จริง จึงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pinter, 1999 อ้างถึงในสุจิตตรา แก้วโต (2552) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสะกดคำโดยใช้เกม ซึ่งศึกษากับนักเรียนระดับ 3 จำนวน 94 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มทดลองสอนโดยใช้เกมการศึกษา กลุ่มควบคุมสอนโดยใช้ตำราเรียนภายหลังการทดลอง 3 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมการศึกษามีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนตามหนังสือทั่วไป และ Al - Barry (2011) ได้ศึกษาผลการใช้เกมภาษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถพื้นฐานทางภาษาสำหรับเด็ก การศึกษาใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 80 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มทดลองสอนโดยใช้เกมภาษา กลุ่มควบคุมสอนโดยใช้วิธีแบบดั้งเดิม ภายหลังการทดลอง ผลการทดลองพบว่านักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษาเพื่อที่จะพัฒนาทักษะการอ่านและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนนั้นได้ เกมเป็นกิจกรรมการสอนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์ กฎเกณฑ์ และกติกาในการเล่นทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจ ช่วยให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน เรียนอย่างมีความสุข และเกมภาษาสามารถทำให้เด็กนักเรียนเกิดเจตคติที่ดีในการเรียน ผ่อนคลายความเครียดและยังช่วยให้เกิดการจดจำบทเรียนได้รวดเร็ว

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเอกสารประกอบการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา เรื่องการละหมาดมีการใช้เกมภาษามลายูที่ทำให้ผู้เรียนง่ายต่อการทำความเข้าใจ เน้นนักเรียนให้เป็นผู้เรียนมีส่วนร่วม จัดประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน การจัดการเรียนแบบบูรณาการทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น ความรู้ที่ได้เรียนมานั้นมีความเชื่อมโยงสู่กันสอดคล้องกับการใช้ชีวิตจริงที่จะต้องเกี่ยวข้องในหลายๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมทรง สิทธิ (2544) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงหลักที่สำคัญ 5 ประการดังนี้ 1) การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนให้เป็นผู้เรียนมีส่วนร่วมในการบวนการเรียนการสอนอย่างกระตือรือร้น 2) การส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมทำงานกลุ่มด้วยตนเอง โดยส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่หลากหลายในการเรียนการสอน และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ลงมือที่ทำได้ด้วยตนเอง 3) จัดประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรม เข้าใจง่ายตรงกับความเป็นจริงสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างได้ผล และส่งเสริมให้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริงจนเกิดทักษะและความสามารถที่ติดเป็นนิสัย 4) จัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้กล้าคิดกล้าทำส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนต่อสาธารณชนหรือเพื่อนร่วมชั้นเพื่อสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน 5) เน้นการปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยม และจริยธรรมที่ถูกต้องดีงาม ให้ผู้เรียนสามารถจำแนกความถูกต้องดีงาม และความเหมาะสมได้สามารถจัดความขัดแย้งได้ด้วยเหตุผลมีความกล้าหาญ ทางจริยธรรม และแก้ปัญหาด้วยปัญญาและสามัคคี

3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษามลายู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}=4.80/S.D.=0.70$) ทั้งนี้ เพราะการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา

อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดมีการเชื่อมโยงกันโดยใช้เกมภาษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อจัดประสบการณ์ให้แก่แก่นักเรียนนั้นความสนใจความสามารถและความต้องการของผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เพื่อให้แก่นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตัวเองและปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียนให้เข้ากับสภาพชีวิตได้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม จึงสอดคล้องกับสุจินต์ วิศวธินนท์ (2546) ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า แผนการเรียนการสอนเป็นผลลัพธ์ของการเตรียมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนอีกด้วยเหตุผลที่แผนการเรียนการสอนมีประโยชน์ ดังนี้ 1) ช่วยให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมโดยใช้ทรัพยากรที่มีให้ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เพราะได้มีการสำรวจปัญหาและทรัพยากรที่ถนัดกันมาก่อนแล้ว 2) ช่วยให้ผู้สอนมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการนำทางผู้เรียนในการเรียนการสอนเพราะได้มีการศึกษาและทำความเข้าใจเนื้อหาสาระเป็นอย่างดีแล้ว 3) ช่วยให้การวางแผนจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน เพราะผู้สอนได้ทำความรู้จักกับผู้เรียนในด้านความสามารถ ความสนใจ ความรู้ พื้นฐาน ความถนัด ฯลฯ 4) ช่วยให้ผู้สอนมีความกระตือรือร้นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่สอน เพราะจะต้องศึกษาให้เข้าใจในมิติ และหลักการต่าง ๆ เป็นอย่างดีเสียก่อน จึงช่วยให้มีความเข้าใจเนื้อหาที่จะนำมาสอนได้ครบถ้วน หากผู้สอนมิได้เตรียมการล่วงหน้าก็อาจเกิดความสับสนและขาดเนื้อหาบางประเด็นได้ 5) ช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนดำเนินไปอย่างราบรื่น ผู้สอนสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีขึ้น มีความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้เรียนมีความพึงพอใจและสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ อันจะส่งผลให้มีบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน 6) ช่วยให้ผู้สอนมีโอกาสเตรียมสื่อการสอนและทดลองใช้ก่อนดำเนินการเรียนการสอนสามารถทดแทนสิ่งที่ขาดและซ่อมแซมหรือทดแทนสิ่งที่ชำรุดเสียหายได้ทันที ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนในชั้นเรียนดำเนินไปอย่างราบรื่น เพราะได้มีการเลือกและวางแผนการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมล่วงหน้าแล้ว 7) ช่วยให้สามารถประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับบทเรียนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตลอดจนความสามารถของผู้เรียน เพราะได้มีการวางแผนการประเมินผลอย่างรอบคอบและถูกต้องตามหลักการ และ 8) ช่วยให้ผู้สอนสามารถวิเคราะห์การสอนที่ผ่านไปแล้ว ประเมินผลสำเร็จหรือมีจุดบกพร่องอย่างไร โดยการวิเคราะห์จากแผนการเรียนการสอนที่ได้บันทึกไว้ และผู้สอนอาจหาทางปรับปรุงแก้ไขแผนการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อใช้ในคราวต่อไป นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้สอนรู้จุดบกพร่องที่เกี่ยวกับตัวผู้สอนเอง ในส่วนที่ไม่สามารถทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปตามที่ได้วางแผนไว้ อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงส่วนบกพร่องของตัวผู้สอนเองให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เรื่องการละหมาดโดยใช้เกมภาษาประกอบในการสอนนั้น มีผลที่ดีต่อผู้เรียนในด้านการฝึกทักษะต่างๆ ได้ เช่นทักษะการวิเคราะห์และการปฏิบัติ ครูผู้สอนควรเน้นให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์ในการเรียนรู้แต่ละครั้งเป็นสิ่งสำคัญของการเล่นเกมว่าเป็นการฝึกทักษะไม่ใช่มุ่งเพื่อการแข่งขันเพื่อที่จะเอาชนะมากกว่า

2. เมื่อนำเกมมาประกอบการสอน ครูผู้สอนควรคำนึงถึงจุดมุ่งหมายและความเหมาะสมของเนื้อหาที่ใช้ในการสอน ความเหมาะสมของเวลา วุฒิภาวะและความสามารถของนักเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

3. การสอนคำศัพท์โดยใช้เกมประกอบการสอน ครูผู้สอนอาจนำไปประยุกต์ใช้เป็นกิจกรรมก่อนหรือหลังเรียน ซึ่งเป็นกลวิธีหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

4. ในการนำรูปแบบการสอนโดยใช้เกมไปใช้ครูผู้สอนต้องศึกษาหลักการ เป้าหมายขั้นตอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ละเอียดทุกขั้นตอนก่อน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมายและประสบผลสำเร็จ

5. การอธิบายเกี่ยวกับกติกาการเล่น ควรใช้เวลาให้น้อยที่สุด และเลือกนักเรียนคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งมาลองซ้อมความเข้าใจให้ดูก่อน และกำหนดเวลาการเล่นให้เหมาะสมและติดตามดูว่านักเรียนเกิดทักษะและความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาดูทดลองวิธีการสอนโดยใช้เกมประกอบและไม่มีเกมประกอบกับเนื้อหาวิชาอื่นๆ หรือกลุ่มประสบการณ์อื่นเพื่อศึกษาดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ควรทำการศึกษาดูทดลองการสอนโดยใช้เกมกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ และในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กุสุมา ลาน้อย. (2550). *การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร*. ปัตตานี: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- จันทรา ดันติพงศ์นุรักษ์ และคณะ. (2544). *การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)*. วารสารวิชาการ, 3(12): 36-55.
- ชนาธิป พรกุล. (2544). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ณัฐมา จรูญเทียม. (2551). *การใช้กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทศนา แหมมณี. (2545). *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นิตยา มัสเยาะ.(2545). ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาในทัศนะผู้บริหารและผู้นสอนอิสลามศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนมุสลิม จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นุรีย์ะ รักษ์ปราชญ์. (2551). ปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหลักสูตร อิสลามศึกษา (อิตีดายะฮฺ) พ.ศ. 2540 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล สามจังหวัดชายแดนใต้. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุปผชาติ ทัพพิกรณ์. (2540). เครือข่ายโยงแมงมุมโลกในโลกของการศึกษา. วารสารครูวิทยาศาสตร์, 5(1): 18-23.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2552). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: สหมิตรออฟเซต.
- พันธ์ ทองชุมนุญ. (2544). การสอนวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา. ปัตตานี: คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วัฒนาพร รัษฎบุกษ์. (2542). แผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: พรักหวานกรฟัก.
- สมทรง ลิทิต. (2561). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 12(1): 214-224.
- สุจิตตรา แก้วโต. (2552). การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุจินต์ วิศวธีรนนท์. (2546). การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนการสอน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุวิมล ตีรภานนท์. (2550). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิบราฮิม ณรงค์รักษาเขต. (2540). ประวัติการศึกษาอิสลาม. ปัตตานี: วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- Al- Barry, Qasem. (2011). The Effect of Using Linguistic Games on Developing BasicStage Students Language Abilities. *Journal of Education in Jordan*. 7(1): 23-34.

สัมภาษณ์

แวอาแซ บาตง. ครูอิสลามศึกษา. สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2563.

**การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านไอสะเตีย**

**The Development of Learning Management by Instructional Package of Spelling
Words on al-Quran Subject for Primary School Students, Year 6, Ban Aisatia School**

นุรฟาดีละห์ ยาเอ๊ะ¹

Nurfadeelah Ya-eh¹

(Received: October 07, 2020; Revised: November 06, 2020; Accepted: December 08, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านไอสะเตีย จำนวน 35 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ชุด ได้แก่ 1) ชุดการสอนการอ่านสะกดคำ 2) แผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้อัลกุรอาน 3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) แบบวัดความพึงพอใจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิภาพของชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอานโดยภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ (80/80) โดยมีค่าเท่ากับ 86.13/87.14 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x}=4.17/S.D=0.41$)

คำสำคัญ : การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ชุดการสอนสะกดคำ สาระการเรียนรู้อัลกุรอาน

¹ สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

¹ Islamic Studies Program, Yala Rajabhat University

ABSTRACT

The objectives of this research were to (1) develop and examine the efficiency of Instructional package of spelling words on al-Quran subject for primary school students, year 6 efficiency criteria 80/80 (2) to compare students achievement between before instruction and after instruction by Instructional package of spelling words (3) to evaluate students satisfaction towards instruction by Instructional package of spelling words on al-Quran subject for primary school students, year 6. The targets were 35 people of primary school student year 6 of Ban Aisatia School. The research instruments were 1) the Instructional package of spelling words 2) lesson Plans 3) achievement test and 4) questionnaires on students satisfaction toward instruction by Instructional package of spelling words. The data was collected by using quasi-experimental research form namely one group pre-test and post-test design. The data was analyzed by percentage, mean, standard deviation and t-test. The results of this research were as follow (1) The efficiency of Instructional package of spelling words on al-Quran subject for primary school students, year 2 had accessed to the performance criteria 80/80 which the overall efficiency of Instructional package of spelling words was 86.13/87.14 (2) The students achievement after instruction by Instructional package of spelling words was higher than before instruction which was considered that had statistically significant of .05 levels and (3) The overall students satisfaction toward instruction by Instructional package of spelling words was high level ($\bar{X}=4.17/S.D=0.41$)

Keyword : The Development of Learning Management, Instructional Package of Spelling Words, al-Quran Subject

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 49 กำหนดว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 10 (พ.ศ. 2557 -2560) ที่จะพัฒนาเด็กให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจและสังคม รวมทั้งให้ความเสมอภาคและโอกาสแก่เด็กทุกกลุ่ม เพื่อเตรียมความพร้อมให้เป็นบุคคลที่มีคุณค่าอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านการศึกษาและอาชีพ อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน, 2547)

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและ

ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต มีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ และปฏิบัติตนตามแบบอย่างของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการอ่านอัลกุรอาน และสามารถนำหลักคำสอนไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) การดำเนินการเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษาดังกล่าวนั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพและความเหมาะสมของการบริหารจัดการกระบวนการเรียนรู้ ดังที่ บุญเลี้ยง พุ่มทอง (2556) กล่าวว่า การบริหารจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะทำให้เกิดการพัฒนาในการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และจะเกิดคุณภาพได้ก็ขึ้นอยู่กับวิธีการสอนและการใช้สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ของผู้สอนเพราะสื่อการสอนช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกสนใจในการที่จะเรียนรู้ช่วยให้เด็กเรียนรู้มีประสิทธิภาพที่กว้างไกลมากขึ้นช่วยแก้ปัญหาในการเรียนการสอนช่วยให้เข้าใจความหมายสิ่งที่ต้องการจะสื่อได้ตรงกัน ช่วยลดเวลาการเรียนรู้ และช่วยลดเวลาการสอน จากความสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดให้สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 สาระเสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ สร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเฉพาะสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน จะทำให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีอัลกุรอานเป็นแม่บทแห่งการนำทางชีวิตผู้เรียนอย่างกว้างไกล เกิดความมั่นใจในการคิด การอ่านรวมทั้งเกิดเจตคติที่ดี นอกจากนี้ หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น มีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ มีบุคลิกภาพตามแบบอย่าง นบีมุฮัมมัด ﷺ มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่ดี เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว และสังคม ก่อให้เกิดสันติสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า (ซอลิฮะห์ หะยีสะมะแอ, 2556)

อิสลามเป็นศาสนาที่ให้ความสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้ เพื่อการปฏิบัติศาสนกิจและการดำเนินชีวิตตามครรลองแห่งอิสลาม ดังที่อัลลอฮ์ทรงตรัสในสุเราะฮ์ฮุซ-ซุมัร โองการที่ 9 ความว่า จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) บรรดาผู้รู้และบรรดาผู้ไม่รู้จะเท่าเทียมกันหรือ อัลกุรอานเป็นสาระการเรียนรู้ที่บังคับ (فرض عين) ให้มุสลิมต้องศึกษาเพราะเป็นบทบัญญัติที่อัลลอฮ์ทรงบัญชาให้ศึกษาเล่าเรียนเริ่มจากการฝึกอ่านอัลกุรอาน เพื่อสามารถอ่านและเข้าใจ เพื่อการปฏิบัติศาสนกิจได้

โรงเรียนบ้านไอละเตียเป็นโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการจัดการเรียนการสอนที่ดี ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้โดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะด้าน การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อผู้เรียนสามารถนำความรู้ด้านภาษาและทักษะต่างๆ ประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวันได้ แต่ทางโรงเรียนไม่มีการแยกส่วนรายวิชาระหว่างวิชาสามัญกับวิชาศาสนาอย่างสิ้นเชิง

สำหรับสาระการเรียนรู้อัลกุรอานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้เรียนจะต้องอ่านอัลกุรอานได้อย่างถูกต้องตามหลักการอ่าน แต่จากประสิทธิภาพการสอนของผู้วิจัยที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้อัลกุรอานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านไอละเตีย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ผู้วิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระอัลกุรอานยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

สาเหตุสำคัญของปัญหา คือ ชาติสื่อที่สร้างแรงจูงใจภายในทางการเรียนให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง What can teachers do to raise pupil achievement (อะไรที่ครูควรทำเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน) ของ Monazza และ Geeta ที่พบว่า ครูที่ใช้สื่อและวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับธรรมชาติของตัวผู้เรียนและวิชาสามารถทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จทางการเรียนได้เป็นอย่างดี (วรรณรดา เรือนสอน, 2559) จากสาเหตุดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาชุดการสอนสละคำสำหรับการเรียนรู้อิสลามศึกษาขึ้น เพื่อช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่ผู้เรียน นอกจากนี้ยังพบว่า ชุดการสอนเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่มีประโยชน์ดังที่กฤษณ์ วัฒนาณรงค์ (2554) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนรู้อย่างไรว่า ทำให้การเรียนการสอนแต่ละเนื้อหามีความคงเส้นคงวา เนื้อหา มีขั้นตอนและกระบวนการของการเรียนการสอนกำกับอยู่ ไม่ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนทั้งของผู้สอนและผู้เรียน นอกจากนั้นยังสามารถจัดเก็บเรียกใช้ ปรับปรุงแก้ไขได้ง่าย เนื่องจากมีการออกแบบและมีส่วนประกอบที่แยกส่วนกันไว้อย่างเป็นระบบ สามารถสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน โดยเฉพาะผู้สอนที่ไม่ค่อยมีเวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้าเป็นวิธีการแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลและส่งเสริมการศึกษารายบุคคลเนื่องจากชุดการสอนสละคำสามารถทำให้ผู้เรียน เรียนได้ตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจที่มีความแตกต่างกัน อันจะนำไปสู่แนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนการอ่านสละคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนการอ่านสละคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนด้วยการสอนการอ่านสละคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านไธเสเตีย อำเภोजะเอย์ จังหวัดนราธิวาส ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 35 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้อัลกุรอานที่ได้จากการวิเคราะห์หลักสูตรตามหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งผู้วิจัยได้แยกแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งหมด 8 แผน ประกอบด้วยดังนี้ คือ

1. พยัญชนะภาษาอาหรับ
2. พยัญชนะมุขาก็อฏฐะอะฮ์
3. พยัญชนะที่มีสระ
4. พยัญชนะที่มีสระซ้อน (ตันวิน)
5. พยัญชนะตัวเล็กและอักษรเสียงยาว
6. อักษรลีน
7. เครื่องหมายสุกูน
8. ชัดดะฮ์

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables)

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 ชุด

3.2 ตัวแปรตาม (dependent Variable)

3.2.1 ประสิทธิภาพของชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

3.2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ระเบียบวิธีวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ประกอบด้วย ชุดการสอนการอ่านสะกดคำอัลกุรอาน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนการอ่านสะกดคำอัลกุรอาน ลักษณะของเครื่องมือแต่ละประเภท มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ชุดการสอนการอ่านสะกดคำอัลกุรอาน ประกอบด้วยดังนี้
2. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผนการเรียนรู้

- ก. พยัญชนะภาษาอาหรับ
- ข. พยัญชนะมุขีอุมมฺาะฮะฮะ
- ค. พยัญชนะที่มีสระ
- ด. พยัญชนะที่มีสระซ้อน (ตันวิน)
- ค. พยัญชนะตัวเล็กและอักษรเสียงยาว
- ฉ. อักษรลีน
- ง. เครื่องหมายสุญ
- จ. ชัดตะฮะ

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก รวมทั้งสิ้น 46 ข้อ

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนการอ่านสะกดคำอัลกุรอาน จำนวน 10 ข้อ

1.2 วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.2.1 ชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอานโดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือดังต่อไปนี้

1.2.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2.1.2 วิเคราะห์ตัวชี้วัดให้ตรงกับเนื้อหาวิชาอัลกุรอาน

1.2.1.3 ศึกษาวิธีการทำชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระวิชาอัลกุรอาน

1.2.1.4 จัดทำชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอานให้สอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน

1.2.1.5 หาคุณภาพของชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอานโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ผลการประเมินพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.31$)

1.2.1.6 นำชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน ไปทดลองใช้ก่อนเรียนกับนักเรียนจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out)

1.2.1.7 นำข้อมูลจากการทดลองใช้ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาเพื่อให้ได้ชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอานที่สมบูรณ์

1.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้สาระวิชาอัลกุรอาน

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านไธเสเตีย หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีดังนี้

1.2.2.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระวิชาอัลกุรอาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2.2.2 ศึกษาตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ ในสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2.2.3 ศึกษาแนวทางการจัดทำและองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

1.2.2.4 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้พร้อมระบุ สาระสำคัญ/คำสำคัญ ชิ้นงาน/ภาระงาน การประเมินผล เครื่องมือวัดและประเมินผล และจำนวนเวลาที่สอน

1.2.2.5 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบไว้ และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ผลการ ประเมินพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.31$)

1.2.2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้องตรวจสอบและหาคุณภาพแล้วมา ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาให้สมบูรณ์

1.2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีวิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพ ดังต่อไปนี้

1.2.3.1 ศึกษาวิธีการสร้างข้อสอบ วัตถุประสงค์และเนื้อหาของสาระการ เรียนรู้อัลกุรอาน

1.2.3.2 ร่างข้อสอบโดยให้มีเนื้อหาและวัตถุประสงค์ครอบคลุมหน่วยการ เรียนรู้ได้ข้อสอบรวม จำนวน 46 ข้อ

1.2.3.3 นำข้อสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้อง ของวัตถุประสงค์ กับข้อคำถาม และปรับปรุงตามคำแนะนำ และคัดเลือกข้อสอบที่มีดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60 - 1.00

1.2.3.4 นำข้อสอบที่ปรับปรุงแล้วไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 35 คน ทำแบบทดสอบ

1.2.3.5 นำข้อสอบมาตรวจและให้คะแนนและหาความยากง่าย ค่าอำนาจ จำแนก ได้ข้อสอบที่มีความยากง่ายที่เหมาะสม คือ ค่าความยากง่ายมีค่าระหว่าง 0.50-0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ ระหว่าง 0.15-0.76 จากจำนวน 46 ข้อ ความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.85

1.2.3.6 นำแบบทดสอบทั้ง 46 ข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543)

1.2.3.7 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับสมบูรณ์

1.2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนการอ่านสะกดคำ สาระการเรียนรู้อัลกุรอาน มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1.2.4.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดความพึงพอใจจากหนังสือการสร้าง เครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ของสุวิมล ติรกันนท์ (2550)

1.2.4.2 สร้างแบบวัดความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ

1.2.4.3 นำแบบวัดความพึงพอใจเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษา และตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ IOC ซึ่งผลการประเมินค่า IOC ที่ผ่านเกณฑ์มี 10 ค่า คือ IOC1.00

1.2.4.4 นำแบบวัดความพึงพอใจที่ปรับปรุงแล้วตามคำแนะนำและพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 35 คน โดยการใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อน-หลัง One Group Pre-test Post-test Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง

ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)		ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน (Post-test)
X_1		X	X_2
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง			
X	แทน	การจัดการกระทำ	
X_1	แทน	ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)	
X_2	แทน	ทดสอบหลังเรียน (Post-test)	

โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระวิชาอัลกุรอาน โดยใช้เวลาทั้งหมด 16 ชั่วโมง โดยก่อนและหลังเรียนแต่ละแผนประจําหน่วยจะมีการทดสอบทุกหน่วยการเรียนรู้
3. เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ตามแผนแล้ว ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test)
4. เมื่อทดสอบเสร็จแล้วให้ผู้เรียนตอบแบบประเมินความพึงพอใจ และให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนการอ่านสะกดคำสาระการเรียนรู้อัลกุรอาน
5. ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลและนำข้อมูลไปวิเคราะห์

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกุรอ่าน วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ ค่าร้อยละ และเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (E_1/E_2)

3.1.2 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

3.1.3 วิเคราะห์หาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระวิชาอัลกุรอ่าน โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าความแปรปรวน (σ)

3.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

3.2.1.1 หาความยากง่าย (p) รายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.1.2 หาค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.1.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.2 สถิติที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

3.2.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ของคะแนน

3.2.2.2 ค่าเฉลี่ย (μ)

3.2.2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

3.2.2.4 ค่า t-test

ผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกุรอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกุรอ่าน

แผน ที่	เรื่อง	ค่าประสิทธิภาพ			การแปลผล
		E_1	E_2	E_1/E_2	
1	พยัญชนะภาษาอาหรับ	82.86	84.29	82.86/84.29	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
2	พยัญชนะมุขอกฎาอะฮ์	83.81	85.24	83.81/85.24	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
3	พยัญชนะที่มีสระ	84.76	86.19	84.76/86.19	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
4	พยัญชนะที่มีสระซ้อน (ตันวิน)	86.19	86.62	86.19/86.62	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์

5	พยัญชนะตัวเล็กและอักษรเสียงยาว	87.14	87.62	87.14/87.62	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
6	อักษรลื่น	87.62	88.57	87.62/88.57	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
7	เครื่องหมายสุญ	88.10	89.05	88.10/89.05	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
8	ขีดตะฮ์	88.57	89.52	88.57/89.52	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
รวม		86.13/87.14		มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์	

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกุรอ่าน มีค่าร้อยละโดยรวม เท่ากับ 86.13/87.14 ซึ่งมีประสิทธิภาพที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่กำหนดไว้ 80/80

2. การเปรียบเทียบผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกุรอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกุรอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกุรอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คะแนน (Score)	N	μ	σ	t	df	sig
ก่อนเรียน	35	41.34	3.34	9.31	2.71	.000
หลังเรียน	35	44.06	2.22			

*p <.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกุรอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกุรอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้อัลกุรอ่านด้วยชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกุรอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกอริธึม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่	ประเด็นการวัดความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ		การแปลผล
		μ	σ	
1	เนื้อหาที่มีความน่าสนใจและมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง	4.10	0.55	มาก
2	เนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก	4.30	0.47	มาก
3	เนื้อหาสามารถแก้ปัญหาการอ่านของนักเรียน	4.21	0.41	มาก
4	คำอธิบายมีความเข้าใจง่ายและชัดเจน	4.02	0.02	มาก
5	ชุดฝึกสะกดคำมีความสัมพันธ์กับปัญหาการวิจัย	4.17	0.16	มาก
6	แบบฝึกหัดเหมาะสมกับชุดฝึกแต่ละชุด	4.22	0.46	มาก
7	คำสั่ง คำอธิบายแต่ละกิจกรรมเข้าใจง่าย ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	4.05	0.39	มาก
8	กิจกรรมระหว่างเรียนทำให้ครูมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน	4.20	0.52	มาก
9	ชุดฝึกสะกดคำเพิ่มความสามารถในการอ่าน	4.25	0.55	มาก
10	ชุดฝึกสะกดคำสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.16	0.56	มาก
เฉลี่ยโดยรวม		4.17	0.41	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกอริธึม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($x=4.17/S.D.=0.41$)

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกอริธึม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าร้อยละโดยรวม เท่ากับ 86.13/87.14 ซึ่งมีประสิทธิภาพที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ซึ่งมีที่แผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 8 แผน ได้แก่ แผนที่ 1 พยัญชนะภาษาอาหรับ แผนที่ 2 พยัญชนะมุกอฎอะฮะฮะ แผนที่ 3 พยัญชนะที่มีสระ แผนที่ 4 พยัญชนะที่มีสระซ้อน (ตันวิน) แผนที่ 5 พยัญชนะตัวเล็กและอักษรเสียงยาว แผนที่ 6 อักษรลีน แผนที่ 7 เครื่องหมายสูง และแผนที่ 8 ชัดตะฮะ จากผลที่ได้ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับอดุลย์ ภูปลัม (2539) ได้สร้างชุดการสอนสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนสุขไพวันอำเภอกาหลง จังหวัดระยอง จำนวน 30 คน เป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในระดับปานกลาง ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุด

การสอนสะกดคำสามารถทำแบบฝึกหัดทบทวนท้ายแบบฝึกแต่ละชุดผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 87.40 และนักเรียนสามารถทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 86.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 และสรียาภรณ์ นนทะปะ (2558) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านสะกดคำภาษาอังกฤษ (Phonics) โดยใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านน้ำแคม อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย จำนวน 40 คน และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากมีนักเรียนร้อยละ 90 ของนักเรียนทั้งชั้นเรียนอ่านออกเสียงสะกดคำไม่ได้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงสะกดคำภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านออกเสียงสะกดคำภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ 2) แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงสะกดคำภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2 ร้อยละ 80/80 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ 3) ผลจากการสังเกต พบว่า มีปัญหาอุปสรรคมากมาย อันเนื่องมาจากนักเรียนส่วนมากเป็นกลุ่มปานกลางและอ่อนที่มีปัจจัยอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ความรู้พื้นฐาน ระดับสติปัญญา ความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

ดังนั้นครูต้องใช้เวลาเพิ่มเติมในการสอนซ่อมเสริมนักเรียนรายบุคคล นอกจากนี้นักเรียนส่วนมากยังขาดทักษะการออกเสียงพยัญชนะบางเสียงที่ไม่มีหรือแตกต่างจากภาษาไทย และการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำ เนื่องจากความเคยชินในการใช้ภาษาแม่ ทั้งนี้เพราะชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกอราน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาและการสอนอย่างหนึ่ง ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในกระบวนการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เป็นการรวบรวมสื่อการสอนตามแบบแผนที่วางไว้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นระบบการนำสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์แต่ละหน่วยมาช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุจุดหมาย ชุดการสอนนิยมจัดไว้ในกล่องหรือซอง เพื่อให้การสอนของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ชุดการสอนประกอบด้วย คู่มือในการใช้ชุดการสอน สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ การมอบหมายงานเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น ชุดการสอนเป็นนวัตกรรมในการผลิตและการใช้สื่อการสอน ที่มีบทบาทต่อการเรียนการสอนทุกระดับ ชุดการสอนจะเป็นแนวทางใหม่ที่จะช่วยแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะชุดการสอนเป็นระบบของการวางแผนการสอน ที่สอดคล้องกับจุดหมายของเนื้อหาวิชานั้น ๆ จึงทำให้เกิดประโยชน์และคุณค่าในการเรียนการสอนอย่างมาก มีความสอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523) ได้กล่าวว่า ชุดการสอนมีความสำคัญทั้งต่อผู้สอน และผู้เรียนซึ่งสรุปได้ดังนี้ 1) ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหา และประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะเป็นนามธรรมสูง 2) ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนในสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการสอนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเองและสังคม 3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบตนเองและสังคม 4) ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถหยิบใช้ได้ทันทีโดยเฉพาะผู้ที่ไม่ค่อยมีเวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้า 5) ทำให้การเรียนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ชุดการสอนทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพขัดข้องทาง

อารมณ์เพียงใด 6) ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน เนื่องจากชุดการสอนทำหน้าที่ ถ่ายทอดความรู้แทนครู แม้ครูพูดหรือสอนไม่เก่ง ผู้เรียนก็สามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากชุดการสอนที่ผ่านการตรวจสอบประสิทธิภาพมาเรียบร้อยแล้ว 7) ในกรณีของครู หรือขาดครูเฉพาะวิชา ครูคนอื่นก็สามารถสอนได้โดยใช้ชุดการสอน มิใช่ไปนั่งคุยเฉยๆ เพราะเนื้อหาวิชาอยู่ในชุดการสอนเรียบร้อยแล้วและครูผู้สอนแทบไม่ต้องเตรียมอะไรมากนัก

นอกจากนี้ ยุพิน พิพิธกุล และอรพรรณ ต้นบวรจ (2531) ได้กล่าวถึงความสำคัญของชุดการสอนไว้ว่า 1) ชุดการสอนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพราะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้อย่างกระจ่างยิ่งขึ้น 2) ชุดการสอนช่วยลดภาระของผู้สอนเพราะมีการจัดเตรียมตามลำดับขั้นเรียบร้อยแล้ว 3) ชุดการสอนช่วยในการสอนที่ผู้เรียนมีความสามารถหรือความสนใจแตกต่างกัน 4) ชุดการสอนช่วยรักษามาตรฐานในการเรียนรู้ เพราะผู้เรียนจากชุดการสอนจะได้รับ ความรู้ในมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งผิดกับการเรียนรู้ที่ครูต่างคนต่างสอน 5) มีการวัดและประเมินผลอยู่เสมอ 6) สร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน

ดังกล่าวสรุปได้ว่า ชุดการสอนจะช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหา และประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะเป็นนามธรรมสูง อีกทั้งเป็นการสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถหยิบใช้ได้ทันทีโดยเฉพาะผู้ที่ไม่ค่อยมีเวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้า และให้การเรียนของผู้เรียน เป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ชุดการสอนทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพขัดข้องทางอารมณ์เพียงใด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระการเขียนรู้อักษร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสอดคล้องกับงานวิจัยเน่งน้อย เพียรสุขสวัสดิ์ (2525) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การสะกดคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนวัดบางขุนนท์และโรงเรียนบางเสาธง กรุงเทพมหานคร ระหว่างการสอนแบบใช้เกมและการสอนแบบธรรมดา กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำการสะกดคำภาษาอังกฤษของกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบใช้เกม และกลุ่มที่สอนแบบธรรมดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบใช้เกมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการสะกดคำภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบธรรมดา และสุกัญญา ศรีณะพรหม (2541) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนโดยใช้เกมปกติ กับเกม คอมพิวเตอร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคำม่วงจรัสวิทย์ อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 ได้รับการสอนโดยใช้เกมปกติ และกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนโดยใช้เกมคอมพิวเตอร์ กลุ่มละ 20 คน ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เกมปกติกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เกมคอมพิวเตอร์มีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นหลังการทดลอง และพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้เกมปกติสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เกมคอมพิวเตอร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าขั้นตอนการผลิตชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ

นั้นควรดำเนินการเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากกำหนดหมวดหมู่ เนื้อหา กำหนดหน่วยการสอน กำหนดหัวเรื่อง กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดแบบประเมินผล เลือกและผลิตสื่อการสอน หาประสิทธิภาพชุดการสอน และนำชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523) ได้กล่าวถึงการผลิตชุดการสอนโดยยึดตามรูปแบบชุดการสอนแผนจุฬาฯ (Chula Plan) โดยแบ่งเป็น 10 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหา และประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยา ตามที่เห็นสมควร 2) กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์ 3) กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตนเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์อะไรแก่ผู้เรียนบ้างแล้วกำหนดออกมาเป็นหัวเรื่อง 4) กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวคิด สาร และหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน 5) กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปก่อนและเปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่มีเงื่อนไขและกำหนดเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง 6) กำหนดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็นแนวทางการเลือกและการผลิตสื่อการสอน 7) กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้แบบอิงเกณฑ์ 8) เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้วให้จัดสื่อการสอนเหล่านั้นเป็นหมวดหมู่ ในกล่องที่เตรียมไว้ ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ เรียกว่า ชุดการสอน 9) หาประสิทธิภาพชุดการสอนเพื่อเป็นการประกันว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล 10) การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการสอนและตามระดับการศึกษา

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการผลิตชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นควรดำเนินการเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากกำหนดหมวดหมู่ เนื้อหา กำหนดหน่วยการสอน กำหนดหัวเรื่อง กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดแบบประเมินผล เลือกและผลิตสื่อการสอน หาประสิทธิภาพชุดการสอน และนำชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไปใช้

3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดชุดการสอนการอ่านสะกดคำสระการเรียนรู้อัลกุรอาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}=4.17/S.D.=0.41$) ทั้งนี้เนื่องจากวิธีสอนอ่านสะกดคำสามารถสอนในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้รูปภาพที่มีความหมาย การสอนสะกดคำตามความหมายของคำ และการเขียนและอ่านตามคำบอก จะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำได้ดีขึ้น นอกจากนี้การสอนสะกดคำยังสัมพันธ์กับทักษะการอ่านและเขียนอีกด้วย อีกทั้งมีการกำหนดประเภทของชุดการสอนได้ดี โดยมีการเรียงลำดับจากง่ายไปสู่ยากเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งมีความสอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523) ได้แบ่งประเภทของชุดการสอนตามลักษณะการใช้ไว้ดังนี้ 1) ชุดการสอนสำหรับประกอบการบรรยาย หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ชุดการสอนสำหรับครูใช้ คือ เป็นชุดการสอนที่กำหนด

กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ให้ครูใช้ประกอบการบรรยาย เพื่อเปลี่ยนบทบาทการพูดของครูให้ลดน้อยลง และเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ชุดการสอนนี้จะมีเนื้อหาวิชาเพียงหน่วยเดียว และใช้กับนักเรียนทั้งชั้น 2) ชุดการสอนสำหรับกิจกรรมแบบกลุ่ม ชุดการสอนแบบนี้มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนได้ประกอบ กิจกรรมร่วมกัน และอาจจัดการเรียนในรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนเป็นแบบกิจกรรมกลุ่มจะประกอบด้วยชุดการสอนย่อยที่มีจำนวนเท่ากับจำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์ที่มีสื่อการเรียนรู้หรือบทเรียนครบชุดตามจำนวนผู้เรียนในศูนย์กิจกรรมนั้น การเรียนอาจจัดในรูปแบบของรายบุคคล หรือผู้เรียนทั้งในศูนย์ใช้ร่วมกันก็ได้ ผู้เรียนจากชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม อาจต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มต้น หลังจากเคยชินต่อวิธีการใช้แล้ว ผู้เรียนจะสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้เอง ในขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนรู้หากมีปัญหา ผู้เรียนสามารถซักถามครูได้เสมอ เมื่อจบการเรียนรู้แต่ละศูนย์แล้ว ผู้เรียนอาจจะสนใจในการเรียนรู้เสริมเพื่อเจาะลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้ได้อีก จากศูนย์สำรองที่ครูจัดเตรียมไว้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการไม่เสียเวลาที่จะต้องรอคอยบุคคลอื่น 3) ชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่จัดระบบขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียน ใช้เรียนด้วยตนเองตามลำดับขั้นความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อศึกษาจบแล้วจะทำการทดสอบ ประเมินความก้าวหน้าและศึกษาชุดต่อไปตามลำดับ เมื่อมีปัญหาผู้เรียนจะปรึกษากันระหว่างผู้เรียน และผู้สอนพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้ประสานงานหรือผู้ชี้แนะแนวทางการเรียน ชุดการสอนนี้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ให้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองไปได้จนถึงขีดความสามารถ โดยไม่ต้องเสียเวลารอคอยผู้อื่น อันเป็นการถูกต้องและยุติธรรมในการจัดการเรียนการสอน ในปัจจุบันนี้ชุดการสอนแบบนี้บางครั้งเราเรียกบทเรียนโมดูล (instructional module)

สามารถสรุปได้ว่าในสาระการเรียนรู้อัลกุรอานที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยกับนักเรียน ผู้วิจัยได้เลือกใช้ชุดการสอนสำหรับประกอบการบรรยายให้กับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นที่ไม่ใช่แค่เพียงหนังสือในการอธิบายเท่านั้น อีกทั้งเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพให้กับนักเรียนได้ การเรียนอาจจัดในรูปแบบของรายบุคคล หรือใช้กับนักเรียนทั้งหมดก็ได้โดยกำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ให้ครูใช้ประกอบการบรรยาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนควรจะเริ่มทำเนื้อหาของแบบฝึกทักษะจากง่ายไปหายาก เพราะจะทำให้ นักเรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น สามารถอ่านสะกดคำอัลกุรอานได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว
2. ผู้สอนควรจัดบันทึกปัญหาที่เกิดขึ้นในการฝึกการอ่านสะกดคำในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสะกดคำโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านสะกดคำภาษาอาหรับบูรณาการกับสาระการเรียนรู้อัลกุรอานในระดับช่วงชั้นอื่น

2. ควรมีการเปรียบเทียบทักษะการอ่านสะกดคำของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะกับวิธีการสอนแบบอื่นๆ

3. ควรมีการนำวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอื่นๆ เช่น ทักษะการเขียน การฟัง และการพูด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). หนังสือสาระการเรียนรู้พื้นฐานชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ: ลาตพรวัว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กฤษมันต์ วัฒนางรงค์. (2554). นวัตกรรมและเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผลิตตำราเรียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ชนาธิป พรกุล. (2544). หลักการสอน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523). ชุดการสอนระดับประถมศึกษา เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ซอลิฮะห์ หะยีสะมะแอ. (2556). มโนทัศน์การศึกษาในอิสลาม. พิมพ์ครั้งที่ 2. ยะลา: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยยะลา.
- แน่น้อย เพียรสุขสวัสดิ์. (2531). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการสอนแบบใช้เกมและแบบธรรมดา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุพิน พิพิธกุล และอรพรรณ ตันบรรจง. (2531). สื่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วรรณดา เรือนสอน. (2559). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำยากและทักษะสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านชัยป่าหวาย จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- วัฒนาพร รัชบุทุกษ์. (2543). แผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟิก.
- สรียาภรณ์ นนทะปะ. (2558). การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงสะกดคำภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านน้ำแคม อำเภอกาฬ จังหวัดเลย. สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2561, จาก www.kroobannok.com/p50900691231.pdf.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน. (2547). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน.
- สุกัญญา ศรีณะพรหม. (2541). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอน โดยใช้เกมปกติกับเกมคอมพิวเตอร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2543). เรียนรู้ด้วยคู่มืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุวิมล ตีรานันท์. (2550). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดุลย์ ภูปลื้ม. (2539). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกที่จัดคำเป็นกลุ่มคำและแบบฝึกที่จัดคำและคำ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อับรอฮิม ณรงค์รักษาเขต. (2556). ประวัติการศึกษาอิสลาม. ปัตตานี: บัณฑิตอุทิศ.

การพัฒนาทักษะการอ่านคำกล่าวในการละหมาดโดยใช้บทบาทสมมติ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบาตู

Development the Reading Skill of Saying Pillars in Praying by Using Role-Play for
Primary School Students, Year 3 Ban Batu School

นุรอาตีฟา แมดิงแว ¹, อับดุลรอแมะ สุหลง ¹

Nuratifa Maedingwae ¹, Abdulramae Sulong ¹

(Received: October 19, 2020; Revised: November 26, 2020; Accepted: December 02, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้บทบาทสมมติก่อนและหลังเรียน 2) ศึกษาทักษะการอ่านคำกล่าวและอิริยาบถการละหมาด 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 8 คน โรงเรียนบ้านบาตู มิตรภาพที่ 66 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โดยเลือกจากคะแนนการอ่านคำกล่าวการละหมาดต่ำกว่า 30 คะแนน เครื่องมือการวิจัย (1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (3) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านคำกล่าวและอิริยาบถการละหมาด (4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทบาทสมมติ สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทบาทสมมติสูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}=17.38$, $\bar{X}=10.88$) 2) ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการอ่านคำกล่าวในการละหมาด การอ่านอัลฟาตีฮะฮ์ เป็นลำดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ คือ 95.00 และการกล่าวตะฮะฮ์ฮุสดี เป็นลำดับสุดท้าย คิดเป็นร้อยละ คือ 76.25 ส่วนอิริยาบถการละหมาด ด้านการอ่านอีฟตีฮะฮ์และอัลฟาตีฮะฮ์ เป็นลำดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ คือ 100.00 และอิริยาบถขณะรุกوعและสุญูด เป็นลำดับสุดท้าย คิดเป็นร้อยละ คือ 82.50 3) นักเรียนมีความพึงพอใจที่เรียนด้วยบทบาทสมมติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด $\bar{X}=4.50$ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.14 และค่าร้อยละ 89.75

คำสำคัญ: การละหมาด คำกล่าวในการละหมาด บทบาทสมมติ

¹สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

¹ Islamic Studies Program, Yala Rajabhat University

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the learning achievement before and after learning by using role-play technique 2) to study the reading skill of saying pillars in pray and 3) to study the satisfaction of the learners by using role-play technique. The sample of the study were 8 students studying in Primary School 3/2, Ban Batu Mittraphap 66, in the second semester of academic year 2019 by selecting from scores lower than 30. The research instruments used were (1) the lesson plans by using role-play technique, (2) the achievement test (3) the reading test of saying pillars in pray and (4) the students satisfaction questionnaire by using role-play. Statistics used to analyze the data were means, standard deviation and percent. The results of this research summarized as follows: 1) The learning achievement before and after learning, score of Post-test $\bar{X} = 17.38$ and score of Pre-test $\bar{X} = 10.88$. 2) The learning achievement reading skill of prayer quotes and prayer by using role-play, the students had in the first reading *Al-Fatihah* in prayer at 95.00 percent and reading *Tazahud* last the percentage is 76.25, as for the manner of praying the students achieved the performance in reading *Al-Ifitah* and *Al-Fatihah* in prayer as the number one at 100.00 percent and the gestures while Rugu and Sujud last the percentage is 82.50, and 3) The students satisfaction with the learning arrangements by using role-play overall at the highest level $\bar{X} = 4.50$ S.D.=0.14 and the percentage 89.75.

Keywords: Praying, Saying pillars in praying, Role-play

บทนำ

อิสลามให้ความสำคัญกับหลักการอิบาดะฮ์ (การสักการะภักดีต่อพระองค์อัลลอฮ์) เป็นอย่างมาก ผู้นับถือศาสนาอิสลามทุกคนต้องปฏิบัติศาสนกิจเหมือนกันหมด และได้แบ่งแยกแนวทางปฏิบัติ แม้แต่บุคคลที่ได้รับการยกย่อง การละหมาดถือได้ว่าเป็นหลักการอิบาดะฮ์ที่สำคัญประการหนึ่งในหลักปฏิบัติทางศาสนาอิสลาม เป็นเสาหลักของศาสนาที่มุสลิมทุกคนต้องรักษาและคงไว้ตราบดีที่ชีวิตยังมีอยู่ ต้องปฏิบัติเป็นภาคบังคับโดยการละหมาด 5 เวลาต่อวัน อีกทั้งการละหมาดเป็นการฝึกฝนให้มุสลิมเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์และตรงต่อเวลา อัลลอฮ์ได้กำชับและฝากฝังบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลายให้รักษาและดำรงการละหมาด ดังที่อัลลอฮ์ตรัสไว้ในซูเราะห์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะห์ที่ 238 ความว่า พวกเจ้าจงรักษาการละหมาดทั้งหลายไว้ และละหมาดที่อยู่กึ่งกลาง (คือละหมาดอัคริ) และจงยืนละหมาดเพื่ออัลลอฮ์โดยนอบน้อม ท่านศาสนทูตมุฮัมมัดได้กล่าวไว้ในหะดีษรายงานโดยอาบูดาอูด ความว่า จงให้ลูกๆ ของท่านละหมาดเมื่ออายุ 7 ปี และจงลงโทษบังคับให้ละหมาดเมื่ออายุ 10 ปี (Abu Daud, 1997) ดังนั้น การที่เราจะฝึกฝนให้เด็กๆ รักษาการละหมาด เราควรฝึกฝนเขาตั้งแต่เยาว์วัย ดังที่สุภาษิตว่า ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ตามที่ระบุในหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 รายวิชาอัลฟิกฮ์ (ศาสนบัญญัติ) ว่ามาตรฐาน พ 1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และปฏิบัติตามกฎ หลักการ บทบัญญัติอิสลามเกี่ยวกับ อิบาเดฮ์ มุอามะลาต มุนากาฮาต และญินาฮัต เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติศาสนกิจและการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข จะเห็นได้ว่ารายวิชาอัลฟิกฮ์ (ศาสนบัญญัติ) จะเน้นในเรื่องการประกอบศาสนกิจในกิจวัตรประจำวัน ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องศาสนาอย่างลึกซึ้ง เพื่อสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง

ท่านศาสตราจารย์หมัดเป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยมในด้านการศึกษา วิธีการสอนของท่านศาสตราจารย์หมัดมีความโดดเด่นและมีความหลากหลาย ท่านมิได้จำกัดวิธีการสอนเป็นการเฉพาะ ในการสอนแต่ละครั้งท่านจะใช้วิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละบทเรียนแต่ละสถานการณ์ เช่น การสอนในด้านอิบาเดฮ์ ด้านปฏิบัติศาสนกิจ ท่านจะใช้วิธีการสอนแบบสาธิตแสดงให้บรรดาเศาะฮาบะฮ์ได้ดูเป็นแบบอย่างเพื่อจะได้ปฏิบัติตาม เช่น การสาธิตการอาบน้ำละหมาด การละหมาด การประกอบพิธีฮัจญ์ วิธีการสอนแบบสาธิตช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยตรง เพราะเห็นสิ่งที่เรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เกิดความเข้าใจและมีความจำในสิ่งที่สาธิตเป็นอย่างดี (Abdullah Abdulhamid Mahmud, 1994) หรืออาจสอนแบบฝึกและปฏิบัติ เป็นวิธีการสอนที่เน้นความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติ โดยอบรมสั่งสอนบรรดาเศาะฮาบะฮ์ให้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติศาสนกิจต่างๆ ด้วยระเบียบกฎเกณฑ์ที่ถูกต้องก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ ท่านไม่ส่งเสริมให้เรียนรู้เพียงอย่างเดียว โดยปราศจากการปฏิบัติ หรืออาจจะสอนโดยการแสดงเป็นแบบอย่างถึงอิริยาบถของท่าน ทั้งด้านการพูด การกระทำและการยอมรับ การสอนโดยการแสดงเป็นแบบอย่างของท่านศาสตราจารย์หมัดเป็นการสอนที่สามารถนำไปปฏิบัติตามโดยครอบคลุมทั้งแบบอย่างด้านอิบาเดฮ์ ด้านชะรีอะฮ์ (นิติบัญญัติอิสลาม) ด้านอัคลาก (จริยธรรม) และด้านมุอามะลาต (สังคม) ทำให้ได้เห็นถึงพฤติกรรมและอิริยาบถต่างๆ ของท่าน จึงนำมาซึ่งการปฏิบัติด้วยหลักการและกฎเกณฑ์ที่ถูกต้อง (วิศรุต เลาะวียี, 2562) และในส่วนของงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องการละหมาดหรือการปฏิบัติศาสนกิจ มีวิธีการหลากหลาย เช่น งานวิจัยของนูรียัน อีหะโละ (2561) ที่ใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศาสนบัญญัติการละหมาด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 งานวิจัยของมะสดี มะเซ็ง (2560) ที่ใช้บทบาทสมมติเพื่อผลการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิกฮ์ (ศาสนบัญญัติ) เรื่อง อิบาเดฮ์ ยามเจิบปวายในอิสลาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 งานวิจัยของตูแวนะ อีแด (2560) ที่ใช้เทคนิคการคิดหวน 6 ใบ เพื่อผลการจัดการเรียนรู้เรื่องการปกปิดเอวเราะฮ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 งานวิจัยของฮัมดี กามา (2557) ที่ใช้ผังกราฟิกในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศาสนาอิสลาม หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 ชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 1 ซึ่งผลการวิจัยทั้ง 4 เรื่อง พบว่า E_1/E_2 ของแผนมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ที่ได้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สภาพปัจจุบันของโรงเรียนบ้านบาตูมิตรภาพที่ 66 ที่มีนักเรียนนับถือศาสนาอิสลามทั้งโรงเรียน และทางโรงเรียนมีนโยบายที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนทุกช่วงชั้น ตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 1-3 ให้ทำการละหมาด แต่ในช่วงชั้นที่ 1 นั้นทางโรงเรียนไม่ได้บังคับให้นักเรียนละหมาดญามาอะฮ์ (ละหมาดร่วมกันตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป) สำหรับช่วงชั้นที่ 2

และ 3 มีการละหมาดญามาอะฮ์ ณ ห้องละหมาด โดยครูรายวิชาอิสลามศึกษาคอยคุมดูแล แต่นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ทำการละหมาดภายในห้องเรียนจะละหมาดกันเองโดยไม่มีครูคอยคุมดูแล ส่วนหนึ่งเป็นเพราะห้องละหมาดมีความกว้างไม่เพียงพอ และอายุของนักเรียนนั้นยังไม่ถึงช่วงบังคับ

จากประสบการณ์ที่ได้สอนและได้สังเกตดู การอ่านคำกล่าวและอิริยาบถในการละหมาดของนักเรียนบางคนยังไม่ถูกต้อง ดังนั้นเพื่อให้เกิดพัฒนาการที่ดีและความตระหนักถึงการละหมาดมากขึ้น ผู้วิจัยจึงได้จัดทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านคำกล่าวในการละหมาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทบาทสมมติ เทคนิคบทบาทสมมติเป็นเทคนิคการสอนที่มุ่งเน้นความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสถานการณ์จริง ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวเกิดความรู้ความเข้าใจและมีความจำในสิ่งที่เรียนได้เป็นอย่างดี จึงนำมาซึ่งการปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักการและกฎเกณฑ์ ให้ความร่วมมือ เป็นการเปลี่ยนบทบาทของครูจากการสอนมาเป็นผู้แนะนำในการตัดสินใจปัญหา ซึ่งเทคนิคบทบาทสมมตินี้มีความสอดคล้องกับวิธีการสอนของท่านศาสตราจารย์หมัด ทั้งการสอนแบบสาธิต การสอนแบบฝึกและปฏิบัติ หรือสอนโดยการแสดงเป็นแบบอย่าง ดังที่อาภรณ์ ภูวพิทยพันธ์ (2563) ได้กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติ เป็นการเรียนแบบ Active learning ที่ไม่ใช่ผู้เรียนทำหน้าที่จดข้อมูลอย่างเดียว เป็นการเรียนรู้ที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้สอนและคนเรียน ผู้สอนจะอธิบายเนื้อหาเชิงหลักการหรือทฤษฎีเป็นกรอบแนวคิดไม่มาก แต่จะเน้นไปที่การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และมุมมองของผู้เรียนเป็นหลัก เช่นเดียวกับทิศนา แชมมณี (2560) ได้อธิบายว่า การแสดงบทบาทสมมติ คือกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงและแสดงออกตามความนึกคิดของตน และนำเอาการแสดงออกของผู้แสดง ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่สังเกต มาเป็นข้อมูลในการอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับศักดิ์ชัย ภูเจริญ (2561) ที่ได้กล่าวว่า เป็นเทคนิคฝึกอบรมในการพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยแต่ละคนจะแสดงบทบาทที่ได้รับมอบหมายให้เป็นบุคคลในสถานการณ์นั้นๆ โดยกำหนดว่าถ้าเกิดเหตุการณ์ขึ้น ผู้ที่รับบทบาทนั้นจะอย่างไร และจะแก้ปัญหานั้นอย่างไร ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกบทบาทสมมติในการจัดการเรียนรู้ รายวิชา อัลฟิคุฮ์ (ศาสนบัญญัติ)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัลฟิคุฮ์ โดยใช้บทบาทสมมติก่อนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาทักษะการอ่านคำกล่าวในการละหมาดและอิริยาบถในการละหมาด
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้บทบาทสมมติ

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบ้านบาตุมิตรภาพที่ 66 อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 8 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โดยเลือกจากคะแนนการอ่านคำกล่าวละหมาดต่ำกว่า 30 คะแนน

ลักษณะของแบบทดสอบ คือ วัดความสามารถในการอ่านเป็นบทอ่าน จำนวน 6 บท ประกอบด้วย ประโยคเนียบต ละหมาดฟารฎุ คำกล่าวอิฟติตะฮ์ คำกล่าวอัลฟาติฮะฮ์ คำกล่าวขณะรุกอและสุญูด คำกล่าวขณะนั่งระหว่างสองสุญูด คำกล่าวขณะนั่งตะชะฮุซูด โดยมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนนและแบบบันทึกคะแนนการสอบอ่านที่เป็นเครื่องมือดำเนินการสอบ โดยคะแนนบทอ่านละ 10 คะแนน

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ประเด็นในการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
1. การอ่านตามพยัญชนะ	อ่านได้ถูกต้องทั้งหมด	อ่านได้บางส่วน	อ่านไม่ได้เลย
2. การอ่านตามมูครัจ	อ่านได้ถูกต้องทั้งหมด	อ่านได้บางส่วน	อ่านไม่ได้เลย
3. การอ่านตามตัจญวีด	อ่านได้ถูกต้องทั้งหมด	อ่านได้บางส่วน	อ่านไม่ได้เลย
4. การอ่านออกเสียง	อ่านออกเสียงได้ชัด	อ่านออกเสียงไม่ค่อยชัด	อ่านออกเสียงไม่ชัด
5. ความคล่องแคล่ว	ต่อเนื่อง คล่องแคล่ว	ติดขัดเป็นบางส่วน	ไม่ต่อเนื่อง ตะกุกตะกัก

การสอบวัดความสามารถในการอ่านมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. นักเรียนสอบอ่านเป็นรายบุคคลตามเลขที่ โดยอ่านจากบทอ่านทั้ง 6 บท ที่ครูได้เตรียมไว้
2. ครูที่ดำเนินการสอบอ่าน บันทึกการอ่านของนักเรียนขณะที่นักเรียนอ่านทันที

2. ด้านเนื้อหาการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้ชาอัลฟิกฮ์ (ศาสนบัญญัติ) หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับการอ่านคำกล่าวและอิริยาบถในการละหมาด โดยใช้บทบาทสมมติ ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 6 แผนๆ ละ 2 ชั่วโมง ดังนี้

- แผนที่ 1 เรื่อง อิริยาบถในการเนียตละหมาดฟารฎุ
- แผนที่ 2 เรื่อง การกล่าวอิฟติตะฮ์ในการละหมาด
- แผนที่ 3 เรื่อง การอ่านอัลฟาติฮะฮ์ในการละหมาด
- แผนที่ 4 เรื่อง อิริยาบถและการกล่าวในขณะรุกอ, สุญูด
- แผนที่ 5 เรื่อง อิริยาบถและการกล่าวในขณะนั่งระหว่างสองสุญูด
- แผนที่ 6 เรื่อง อิริยาบถและการกล่าวในขณะนั่งตะชะฮุซูด

3. ด้านเครื่องมือในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านคำกล่าวในการละหมาดโดยใช้บทบาทสมมติ ได้ค่า IOC ด้านความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านความครบถ้วน ความถูกต้อง เท่ากับ 0.98 และได้ค่า IOC ด้านความสอดคล้องขององค์ประกอบ เท่ากับ 1.00

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อสอบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.55-0.75 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.3-0.7 ค่าความเชื่อมั่น ใช้สูตร KR-20 มีค่าเท่ากับ 0.81

3.3 แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านคำกล่าวและอิริยาบถในการละหมาด ได้ค่า IOC ด้านเกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 1.00

3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทบาทสมมติ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.85

4. ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ดำเนินการทดสอบความรู้ก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ข้อ

4.2 ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างไว้ โดยเนื้อหาในแต่ละแผน ทำการสอนแผนละ 2 ชั่วโมง ในชั่วโมงแรกของการเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ ส่วนชั่วโมงที่ 2 ผู้วิจัยฝึกนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านคำกล่าวในการละหมาด มีขั้นตอนดังนี้

ก) นำเสนอสถานการณ์สมมติ โดยกำหนดสถานการณ์ที่มีปัญหาหรือความขัดแย้ง เพื่อผู้สวมบทบาทแก้ปัญหาตามความคิดของตน

ข) เลือกผู้แสดงบทบาทและผู้สังเกตการณ์ โดยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม เท่าๆ กัน กลุ่มแรกเป็นกลุ่มผู้แสดง ซึ่งผู้สอนอธิบายพอประมาณเพื่อให้ผู้แสดงเกิดความเข้าใจ ส่วนอีกกลุ่มเป็นกลุ่มผู้สังเกตการณ์ อาจจะมอบหมายเป็นรายบุคคลในการสังเกตเฉพาะจุด เฉพาะประเด็น ช่วยให้ผู้เรียนตั้งใจสังเกต และมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง

ค) ดำเนินการแสดง ผู้แสดงทำการแสดงตามเรื่องราวหรือสถานการณ์ที่กำหนด ส่วนผู้สังเกตการณ์ ทำหน้าที่เป็นผู้สังเกต ผู้สอนคอยให้คำแนะนำว่า ควรสังเกตพฤติกรรมอะไร ควรบันทึกข้อมูลอย่างไร โดยบันทึกในแบบสังเกตการณ์ที่เตรียมไว้

ง) อภิปรายสรุปการเรียนรู้ หลังจากแสดง ผู้สังเกตการณ์รายงานสิ่งที่ได้สังเกต ผู้สอนเตรียมคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้นึกคิด ได้ซักถาม ผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้แสดงแต่ละคนและร่วมกันสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ

จ) ฝึกอ่าน จับคู่ให้นักเรียนก่นกับนักเรียนอ่อนเพื่อฝึกอ่านแถบประโยค (บางแผนใช้อ่านซีดี)

4.3 หลังการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยทดสอบทักษะการอ่านคำกล่าวและอิริยาบถในการละหมาดของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยอ่านจากบทอ่านทั้ง 6 บท พร้อมบันทึกทันทีขณะที่นักเรียนอ่าน

4.4 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน และนำแบบประเมินความพึงพอใจสอบถามกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาไปวิเคราะห์ สรุปผล และอภิปรายผลการวิจัยตามลำดับ

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้นำเสนอดังตารางต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ รายวิชาอัลฟิคุฮ ของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านคำกล่าวในการละหมาด โดยใช้บทบาทสมมติก่อนและหลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 ข้อ

ตารางที่ 1 ผลของการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้การอ่านคำกล่าวในการละหมาดโดยใช้บทบาทสมมติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
Pre-test	8	20	10.88	1.36	54.38
Post-test	8	20	17.38	1.30	86.88

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทบาทสมมติ ก่อนเรียน $\bar{X} = 10.88$ ค่าร้อยละ = 54.38 และหลังเรียน $\bar{X} = 17.38$ ค่าร้อยละ = 86.88 ซึ่งมีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านคำกล่าวในการละหมาดและอิริยาบถในการละหมาด โดยใช้บทบาทสมมติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนจากการอ่านแบบทดสอบการอ่านคำกล่าวในการละหมาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ทักษะการอ่านคำกล่าวในการละหมาด	คะแนนเต็ม	N = 8		ร้อยละ	ระดับ	ลำดับที่
		($\bar{X}$)	S.D.			
1. การเนียตละหมาดพัรฎู	10	8.50	0.53	85.00	ดีมาก	3
2. การอ่านอีฟติตะฮฺ	10	7.88	0.83	78.75	ดี	5
3. การอ่านอัลฟาติฮะฮฺ	10	9.50	0.53	95.00	ดีมาก	1
4. การอ่านคำกล่าวในขณะรุกอ, สujud	10	9.00	0.53	90.00	ดีมาก	2
5. การอ่านคำกล่าวในขณะนั่งระหว่างสองสujud	10	8.13	0.64	81.25	ดีมาก	4
6. การอ่านคำกล่าวในขณะนั่งตะชะฮฺฮุด	10	7.63	0.52	76.25	ดี	6
เฉลี่ยโดยรวม	60	8.44	0.12	84.38	ดีมาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำกล่าวในการละหมาด โดยการใช้ บทบาทสมมติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่ดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมี ทักษะการอ่านอัลฟาติฮะฮ์เป็นลำดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 95.00 รองลงมา คือนักเรียนมีทักษะการอ่านคำกล่าว ในขณะรุกอ, สูญุด คิดเป็นร้อยละ 90.00 ส่วนลำดับสุดท้ายคือ นักเรียนมีทักษะการอ่านคำกล่าวในขณะนั่ง ตะชะฮุซุด คิดเป็นร้อยละ 76.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์คะแนนจากอิริยาบถในการละหมาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

อิริยาบถในการละหมาด	คะแนนเต็ม	N = 8		ร้อยละ	ระดับ	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.			
1. อิริยาบถในการเนียตละหมาด	5	4.63	0.52	92.50	ดีมาก	3
2. อิริยาบถในการอ่านอีฟติตะฮ์	5	5.00	0.00	100	ดีมาก	1
3. อิริยาบถในการอ่านอัลฟาติฮะฮ์	5	5.00	0.00	100	ดีมาก	1
4. อิริยาบถในการรุกอ, สูญุด	5	4.13	0.35	82.50	ดีมาก	5
5. อิริยาบถในการนั่งระหว่างสองสุญุด	5	4.38	0.52	87.50	ดีมาก	4
6. อิริยาบถในการนั่งตะชะฮุซุด	5	4.75	0.46	95.00	ดีมาก	2
เฉลี่ยโดยรวม	30	4.65	0.25	92.92	ดีมาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า อิริยาบถในการละหมาดโดยการใช้บทบาทสมมติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดย ภาพรวมอยู่ในระดับที่ดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีอิริยาบถในการอ่านอีฟติตะฮ์และอ่านอัลฟา ตีฮะฮ์เป็นลำดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา คือนักเรียนมีอิริยาบถในการนั่งตะชะฮุซุด คิดเป็นร้อยละ 95.00 ส่วนลำดับสุดท้ายคือ นักเรียนมีอิริยาบถในการรุกอ, สูญุด คิดเป็นร้อยละ 82.50 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้เรียน โดยใช้บทบาทสมมติ รายวิชาอัลฟิกฮ์

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้เรียน โดยใช้บทบาทสมมติ รายวิชาอัลฟิกฮ์

ข้อ	ประเด็นความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ฉันชอบศึกษาเกี่ยวกับการละหมาด	4.63	0.52	มากที่สุด	3
2	ฉันสามารถละหมาดได้ถูกต้อง	4.88	0.35	มากที่สุด	1
3	ฉันสามารถออกเสียงภาษาอาหรับได้ถูกต้อง	4.38	0.52	มาก	4
4	ฉันสนุกกับการเรียนโดยใช้บทบาทสมมติ	4.75	0.46	มากที่สุด	2
5	ฉันมีความสุข เมื่อได้เรียนสาระการเรียนรู้วิชาอัลฟิกฮ์	4.63	0.52	มากที่สุด	3
6	ฉันชอบเรียนแบบจับคู่ สามารถสอบถาม สอนเพื่อนที่ยังอ่านไม่ออก	4.38	0.74	มาก	4
7	เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน	4.63	0.52	มาก	3
8	ใบความรู้มีเนื้อหาที่น่าสนใจและสวຍ	4.13	0.35	มาก	5
	เฉลี่ยโดยรวม	4.55	0.12	มากที่สุด	

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทบาทสมมติในการอ่านคำกล่าวในการละหมาดนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.38 ค่าร้อยละเท่ากับ 86.88 ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.88 ค่าร้อยละเท่ากับ 54.38 แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติในการอ่านคำกล่าวการละหมาดเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ดี มีความเหมาะสมในการนำมาใช้ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น สามารถจดจำเนื้อหาในบทเรียนให้คงทน ทำให้เกิดความสนุกสนานขณะเรียน ทราบความก้าวหน้าของตนเอง สามารถทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้ อีกทั้งการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบมีขั้นตอนที่ชัดเจน ดังที่ทิศนา ชัมมณี (2560) ได้อธิบายขั้นตอนของการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติว่า 1) นำเสนอสถานการณ์สมมติ 2) เลือกผู้แสดงบทบาท 3) เตรียมผู้สังเกตการณ์ 4) แสดงบทบาทและสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออก 5) อภิปรายเกี่ยวกับความรู้ ความคิด ความรู้สึก พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้แสดง 6) สรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ 7) ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติเป็นการฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออก ในส่วนของขั้นตอนบทบาทสมมติมีการเชื่อมโยงในแต่ละขั้นตอนช่วยในการจัดระเบียบการแสดงและฝึกทักษะของนักเรียน โดยมีครูคอยดูแลและกระตุ้นการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนและได้ความสนุกเพลิดเพลิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มะสติ มะซิง (2560) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เรื่องอียาอะฮฺยามเจ็บบ่วยในอิสลาม คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ น่าสนใจและให้ความสนุกเพลิดเพลิน นำไปสู่การพัฒนาของนักเรียน มีความเชื่อมั่นสูงขึ้น และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

หน้า 53

การอ่านอัลฟาติฮะฮ์เป็นรูกัน (หลักการ) หนึ่งของการละหมาดที่ต้องอ่านทุกๆ ร็อกอะฮ์ของการละหมาด ทำให้นักเรียนสามารถอ่านอัลฟาติฮะฮ์ได้ดีเกือบทุกคน ท่านศาสตราจารย์มัมมัดได้กล่าวไว้ว่า การละหมาดของผู้ที่ไม่ได้อ่านอัลฟาติฮะฮ์จะใช้ไม่ได้ รายงานโดยมุสลิม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุสมาน ยะโก๊ะ (2557) พบว่า ผู้เรียนที่ผ่านการเรียนโดยกระบวนการจัดการเรียนรู้ในซูเราะฮ์อัลฟาติฮะฮ์ สามารถอ่านอัลฟาติฮะฮ์ได้ถูกต้องตามหลักตัจญวีด สามารถบอกความหมายของคำศัพท์ สามารถอธิบาย และเห็นความสำคัญของซูเราะฮ์อัลฟาติฮะฮ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และลำดับสุดท้าย คือนักเรียนมีทักษะการอ่านคำกล่าวขณะนั่งตะชะฮ์ฮุด คิดเป็นร้อยละ 76.25 จากแบบบันทึกการให้คะแนนความสามารถในการอ่านคำกล่าวขณะนั่งตะชะฮ์ฮุด พบว่าคะแนนในด้านการอ่านตามตัจญวีดและความคล่องแคล่วได้คะแนนน้อยกว่าท่านอื่นๆ ทำให้คะแนนโดยรวมได้น้อย ดังกล่าวอาจเป็นเพราะบทกล่าวขณะนั่งตะชะฮ์ฮุดมีตัจญวีดที่หลากหลายทำให้นักเรียนอ่านไม่ต่อเนื่อง ติดขัดเป็นบางส่วน

ส่วนผลสัมฤทธิ์ของอิริยาบถในการละหมาด โดยการใช้บทบาทสมมติ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่ดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีอิริยาบถในการอ่านอีฟติฮะฮ์และอ่านอัลฟาติฮะฮ์เป็นลำดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การยืนตรงในการอ่านอีฟติฮะฮ์และอ่านซูเราะฮ์อัลฟาติฮะฮ์นั้นเป็นอิริยาบถที่คนเรารู้กันอยู่แล้ว จึงทำให้นักเรียนสามารถทำได้ดีทุกคน และลำดับสุดท้าย คือนักเรียนมีอิริยาบถในการรูกู สujud คิดเป็นร้อยละ 82.50 อิริยาบถของการรูกูที่ถูก ต้องก้มลงโดยสองมือจับเข้าและศีรษะต้องอยู่ในแนวตรงกับส้นหลัง 90 องศา ซึ่งนักเรียนบางคนก้มลงแล้วศีรษะไม่ได้อยู่ในแนวของ 90 องศา มีทั้งที่น้อยกว่าและมากกว่า ส่วนอิริยาบถของการสูญูดนั้นเป็นอิริยาบถที่ต้องก้มกราบให้หน้าผากและจมูกจดพื้น ฝ่ามือทั้งสองวางบนพื้น หัวเข่าจดพื้น แลปลายนิ้วเท้าสัมผัสพื้น ซึ่งนักเรียนบางคนแนบแค่หน้าผากจดพื้นดิน บางคนปล่อยให้ข้อศอกทั้งสองแนบกับพื้นไปด้วยและปลายนิ้วเท้าของนักเรียนบางคนไม่ได้สัมผัสพื้น อาจเป็นเพราะว่าย่างขาดการฝึกฝนในการปฏิบัติ ซึ่งการฝึกปฏิบัติเป็นประจำจะทำให้เกิดแรงกระตุ้นในการดำเนินอย่างต่อเนื่องและแสดงผลลัพธ์ในทางที่ดีขึ้น

3. จากผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทบาทสมมติในการอ่านคำกล่าวการละหมาด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 4.55 สอดคล้องกับงานวิจัยของมะสดี มะเซ็ง (2560) ที่พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิกฮ์ (ศาสนบัญญัติ) โดยใช้บทบาทสมมติ เรื่องอียาดะฮ์ญามเฆิบปวยในอิสลาม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.81 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการจัดกิจกรรมนั้นเป็นสิ่งที่เร้าที่ตรงกับบุคคล ดังที่ กอนน ทศานนท์ (2553) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่จะทราบว่าความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยม ประสบการณ์ที่แต่ละคนได้รับและจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ ซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกันไป บุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน และต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงต่อความต้องการของบุคคล จึงทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจ จะเห็นได้ว่าการสร้างสิ่งเร้าเป็นแรงจูงใจของบุคคลให้เกิดความพึงพอใจใน

กิจกรรมและยังเป็นเครื่องหมายแสดงถึงประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้อีกด้วย เพราะการใช้บทบาทสมมติทำให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียนโดยมีค่าเฉลี่ย = 4.75 เป็นลำดับที่ 2 ดังที่จันทร์จิรา จุมพลหล้า (2560) ได้กล่าวว่า การใช้บทบาทสมมติเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน สามารถเรียกได้ว่าเป็นเทคนิคการสอนแบบเล่นปนเรียน เป็นลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่มีความหมายสำหรับผู้เรียน เป็นการเรียนรู้ที่มีภาพใกล้เคียงกับความเป็นจริงมาก ผู้เรียนสามารถสัมผัสได้ ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนสามารถดำเนินการละหมาดได้อย่างถูกต้อง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 4.88 เป็นลำดับที่ 1 ของความพึงพอใจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ในการทำกิจกรรมบทบาทสมมติ นักเรียนที่เรียนเก่งมีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่เรียนอ่อนแต่อย่างไรก็ตามนักเรียนที่เรียนอ่อนบางคนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดหลังการทดลอง เนื่องจากได้จับคู่กับนักเรียนที่เรียนเก่งและพยายามช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนกว่า จึงทำให้ดำเนินต่อไปโดยไม่ติดขัด ดังนั้นในการทำกิจกรรมบทบาทสมมติ ครูควรหลีกเลี่ยงในการจับคู่ให้นักเรียนที่เรียนอ่อนคู่กันเอง
2. ในการแสดงบทบาทสมมติเพื่อดำเนินการไปด้วยดี ครูควรคำนึงถึงเรื่องการควบคุมชั้นเรียน ทั้งเรื่องของจำนวนคน เวลาการแสดง ขั้นตอนของกิจกรรม การใช้เสียง การใช้สถานที่
3. จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้ทักษะการอ่านคำกล่าวในขณะนั่งตะเซะฮุซุดอยู่ในลำดับสุดท้าย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ครูควรใช้เทคนิคเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน เช่น ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่าน เทคนิคการเน้นย้ำ เทคนิค CIRC

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิกฮ์ (ศาสนบัญญัติ) โดยใช้บทบาทสมมติที่มีประสิทธิภาพ โดยเลือกเนื้อหาที่เป็นปัญหาในการเรียน
2. ควรมีการเปรียบเทียบการสอนระหว่างการใช้แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิกฮ์ โดยใช้บทบาทสมมติกับการสอนอื่น เช่น การสอนหมวก 6 ใบ เทคนิคการใช้จิกซอ เทคนิค PBL

เอกสารอ้างอิง

- กนก ทศานนท์. (2553). ผลการจัดการเรียนรู้ผ่านเว็บที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสารสนเทศโนโลยีสารสนเทศกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีและความพึงพอใจของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กระทรวงศึกษาธิการ (2553). หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชุมชนมุสลิมนิกายการเกษตรแห่งประเทศไทย.

- จันทร์จิรา จุมพลหล้า. (2560). เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการออกแบบและการจัดการเรียนรู้. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ตูแวนะ อีแต. (2560). ผลการจัดการเรียนรู้เรื่องการปกปิดเอาเราะฮฺ สารอะลฟีกุส โดยใช้เทคนิคการคิดหมวก 6 ใบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเกล็ดแก้ว. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ทศนา แหมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุรีฮัน อีหะโละ. (2561). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ สารการรู้คำสอนบัญญัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- มะสดี มะเซ็ง. (2560). ผลการจัดการเรียนรู้รายวิชา อัลฟีกุส (คำสอนบัญญัติ) เรื่อง อิบาตะฮฺยามเจ็บบ่วยในอิสลาม โดยใช้บทบาทสมมติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเกล็ดแก้ว. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- วิศรุต เลาะวีกี. (2562). ศาสตร์การสอนของท่านนบีมุฮัมมัด: ศาสดาแห่งอิสลาม ที่มีผลต่อจิตใจของมนุษยชาติ. งานประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต. 998-1010.
- ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหาร. สำนักพิมพ์: kruinter.com.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์. (2563). HRD New Nomal: รูปแบบใหม่ในงานการพัฒนาบุคลากร. *HR Magazine Thailand*. 18(211): 28-33.
- อุสมาน ยะโก๊ะ. (2557). กระบวนการจัดการเรียนรู้ในสุเราะฮฺอัลฟาติหะฮฺ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ฮัมดี กามา. (2557). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศาสนาอิสลาม หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 ชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- Abdullah AbdulHamid Mahmud. (1994). *Idad al-Muallim Min Manzur al-Tarbiyyah al-Islamiyyah*. Al-Madinah al-Munawwarah: Dar al-Bukhariy.

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่องนะญิส
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านคอลลากาเว

**The Achievement on Learning Management by Using Simulated Situation of al-Fiqh
Subject in Impure for Primary School Students, Year 2, Ban Kholo-kaway School**

อิสมาแอล สามแม็ง¹

Ismael Samaeng¹

(Received: October 16, 2020; Revised: November 01, 2020; Accepted: December 06, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่องนะญิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่องนะญิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่องนะญิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านคอลลากาเว จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (3) แบบวัดความพึงพอใจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนหลัง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง นะญิส โดยภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (80/80) โดยมีค่าเท่ากับ 83.31/87.67 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง นะญิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง นะญิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ =4.51/S.D.0.50)

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ นะญิส

¹ สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

¹ Islamic Studies Program, Yala Rajabhat University

ABSTRACT

The objective of this research were to (1) develop and examine the efficiency of learning management by using simulated situation of al-fiqh subject in impure for primary school students, year 2 efficiency criteria 80/80 (2) to compare students achievement between before instruction and after instruction by using simulated situation (3) to evaluate students satisfaction towards instruction by using simulated situation of al-fiqh subject in impure for primary school students, year 2. The participants were 30 students of primary school students, year 2 student of Kholo-kaway. The research instruments were: (1) lesson Plans. (2) achievement test and (3) questionnaires on students satisfaction toward instruction by using simulated situation. The data were collected by using quasi-experimental research form namely one group pre-test and post-test design. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and t-test. The results of this research were as follow: (1) The efficiency of learning management by using simulated situation of al-fiqh subject in impure for primary school students, year 2 had accessed to the performance criteria 80/80 which the overall efficiency of learning management by using simulated situation was 83.31/87.67 (2) The students achievement after instruction by using simulated situation was higher than before instruction which was considered that had statistically significant of .05 levels, and (3) The overall students satisfaction toward instruction by using simulated situation was a very high level ($\bar{X}$ =4.51/S.D.0.50)

Keywords: Learning Management by Using Simulated Situation, al-Fiqh Subject, Impure

บทนำ

ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-entered Teaching) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บัญญัติไว้ในมาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า นักเรียนทุกคนมีความรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาจึงต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกปฏิบัติได้ คิดเป็น ทำเป็น มีนิสัยรักการเรียนรู้และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สิ่งสำคัญที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างครูผู้สอนและนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอีกประการหนึ่งคือ การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียนทำให้เกิดประโยชน์และประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี แนวการจัดการศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินั้นจะเห็นได้ว่าเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนมากขึ้น เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติและความสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตจริง การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่

สมบูรณ์ทั้งในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งสอดคล้องตามหลักการในแนวการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ที่เน้นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย เพื่อให้ได้มาทั้งทางด้านความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับการศึกษา เช่นกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

รูปแบบการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งความสำคัญนี้ได้ถูกนำมาพิจารณาเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษา คือ ให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยเน้นการเรียนการสอนแบบสถานการณ์จำลองให้นักเรียนร่วมกันมีส่วนร่วม ที่มุ่งให้ผู้เรียนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ช่วยเหลือกัน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เกษม ศิริสัมพันธ์ (2540) การศึกษาควรสร้างความรู้สึกร่วมกันการทำงานร่วมกัน และลดลักษณะปัจเจกนิยม ดังนั้น การให้โอกาสผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกันโดยใช้รูปแบบสถานการณ์จำลองมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกความรู้ความสามารถ และพัฒนาทักษะต่างๆ ที่ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจต่อเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ควรนำกระบวนการนี้มาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน

จากประสบการณ์ในการสอนสาระวิชาอัลฟิฮฺ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านคอลอกาเว ผู้วิจัยสังเกตพบว่า ผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนนั้นประสบปัญหา เนื่องจากนักเรียนไม่สามารถอธิบายและปฏิบัติใช้หลังจากการจัดการเรียนการสอนได้จริง เช่น ขาดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ขาดการวางแผนการทำงาน ขาดทักษะการปฏิบัติไม่สามารถนำมาใช้ได้ในชีวิตประจำวัน และเมื่อผู้วิจัยได้มอบหมายให้นักเรียนร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มให้วิเคราะห์บทเรียนเพียงอย่างเดียว ปรากฏว่า นักเรียนไม่มีการวางแผน ไม่มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงาน ไม่มีการสรุปและการประเมินผลในการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะนักเรียนในกลุ่มบางคนไม่มีส่วนร่วมในการทำงานนักเรียนที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจปัญหาหาเบื้องต้นของนักเรียนโรงเรียนบ้านคอลอกาเว โดยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ตอบแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ ถ้ามถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ถ้ามว่า นักเรียนคิดว่าขณะที่กำลังเรียนอยู่ นักเรียนมีปัญหาหรือไม่ ถ้ามี คือปัญหาอะไร ผลการสำรวจเรียงลำดับปัญหาที่พบมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ รูปแบบการจัดกิจกรรมไม่หลากหลาย สอนจากการอ่านอย่างเดียวทำให้น่าเบื่อ ไม่มีกิจกรรมทำงานเป็นกลุ่ม ทำงานไม่เสร็จตามเวลา คุยเล่นขณะครูสอน การบ้านมาก ครูให้งานมากเกินไป ไม่เข้าใจสิ่งที่ครูสอน ไม่กล้าซักถาม และไม่มีอุปกรณ์การเรียน คำถามข้อที่ 2 ถ้ามว่า จากปัญหาข้อที่ 1 เมื่อนักเรียนมีปัญหาดังกล่าวนักเรียนทำอย่างไร ผลการสำรวจพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ที่มีปัญหาไม่เข้าใจขณะครูสอนอันเนื่องมาจากการพูดคุยกันในระหว่างที่ครูกำลังสอนหรืออธิบาย มีการซักถาม ได้ตอบ ปรีชาครูผู้สอนในบทเรียนที่ไม่เข้าใจ ส่วนนักเรียนที่มีปัญหาขาดการเข้าร่วมกิจกรรมควรให้มีการแบ่งหน้าที่การทำงานในกลุ่มให้ทุกคนมีส่วนร่วมกัน วางแผนการทำงานล่วงหน้า ด้วยความช่วยเหลือและสามัคคีกันในกลุ่ม ให้มีกิจกรรมที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน หรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การใช้บทเรียนโดยใช้รูปแบบสถานการณ์จำลอง เป็นต้น

นาคยา บิลันธานนท์ (2543) กล่าวว่า ทักษะที่จะทำให้ผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนมีการพัฒนาและได้ผลสัมฤทธิ์มากขึ้น ได้แก่ การจัดรูปแบบกิจกรรมให้ร่วมกันมีส่วนร่วม การช่วยกันอธิบายชี้แจงงานที่ต้องทำให้เข้าใจตรงกัน การให้ความสนับสนุนช่วยเหลือ การยอมรับเพื่อนสมาชิก แสดงความกระตือรือร้น ชื่นชมยินดี สอบถามและสรุปความคิดเห็นของเพื่อน ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องหาแนวทางในการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ความสำเร็จในเนื้อหาวิชาได้ดี และสามารถนำมาปฏิบัติใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ดังที่ พรพนพิศ วาณิชการ (2528) ได้กล่าวถึงการทำกิจกรรมร่วมกันของบุคคลภายในกลุ่มซึ่งร่วมกันวางแผนตามเป้าประสงค์ และจัดประสบการณ์เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ทั้งในตัวบุคคลและในกลุ่มการพัฒนาความสามารถในการทำงาน สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การใช้เทคนิคแม่แบบ และการใช้สถานการณ์จำลอง เป็นต้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาการใช้สถานการณ์จำลอง เพราะการใช้สถานการณ์จำลองเป็นกระบวนการสอนที่สร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริง เกิดความเข้าใจสถานการณ์ที่ใกล้เคียงชีวิตจริง กระบวนการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กระบวนการสื่อสาร กระบวนการแก้ปัญหา และกระบวนการคิด โดยนำเทคนิคต่างๆ มาประกอบการฝึก ได้แก่ การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการให้การเสริมแรงทางบวก ดังที่ สุวิทย์ มูลคำ (2545) ให้ความหมายของการจัดรูปแบบสถานการณ์จำลองว่าเป็นกระบวนการที่ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นมา ซึ่งสถานการณ์จำลองนั้นจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุดทั้งสภาพแวดล้อมและปฏิสัมพันธ์โดยการมีบทบาท ข้อมูล และกติกาไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดแก้ปัญหา และตัดสินใจจากสถานการณ์ที่เขากำลังเผชิญอยู่ ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้ข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับ ประกอบกับ วิจารณญาณของตนเอง ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามสถานการณ์นั้นให้ดีที่สุด นอกจากนี้ยังเป็นการเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่น ในตนเอง ความสามัคคีในกลุ่ม ความไว้วางใจกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และพฤติกรรมกล้าแสดงออก ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิคุฮ์ เรื่องนะญิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิคุฮ์ เรื่องนะญิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิคุฮ์ เรื่องนะญิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิคุฮ์ เรื่องนะญิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสถานการณ์จำลองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากเครื่องมือดังกล่าวผู้วิจัยจะอธิบายถึงลักษณะของแต่ละเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮฺ เรื่อง นะญิส ประกอบด้วย 8 แผน คือ ก) ความสะอาด ข) สิ่งที่สามารถใช้ทำความสะอาด ข) ประเภทของน้ำ ค) นะญิส ค) ประเภทของนะญิส ฉ) นะญิสชนิดเบา ง) นะญิสชนิดปานกลาง จ) นะญิสชนิดหนัก

1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก รวมทั้งสิ้น 80 ข้อ

1.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสถานการณ์จำลองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 ข้อ

2. วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮฺ เรื่อง นะญิส โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ของเครื่องมือดังต่อไปนี้

2.1.1 ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ และเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนรู้สารวิชาอัลฟิกฮฺ

2.1.2 ศึกษาวิเคราะห์วิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮฺ และกำหนดองค์ประกอบของแผน

2.1.3 ร่างแผนการจัดการเรียนรู้ประจำหน่วยตามองค์ประกอบของแผนที่กำหนด

2.1.4 กำหนดโครงเรื่องเพื่อนำมาสร้างเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮฺ

2.1.5 จัดทำโครงเรื่อง แผนการจัดการเรียนรู้ และจัดองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย สารสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะที่สำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ ชิ้นงาน/ภาระงาน การวัดและประเมินผล และบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ แล้วนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

2.1.6 แก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮฺที่ได้แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮฺ และประเมินความถูกต้องเหมาะสมตามหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ผลการประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($x=4.51/S.D.0.50$)

2.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิฮฺ เรื่อง นะญิส ที่ได้แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) และปรับปรุงตามคำแนะนำและข้อบกพร่องที่ค้นพบ

2.1.9 ปรับปรุงและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชา อัลฟิฮฺ เรื่อง นะญิส ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านคอลอกาเว จำนวน 30 คน

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีวิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพ ดังต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างข้อสอบ วัตถุประสงค์และเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้โดยใช้ สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิฮฺ เรื่อง นะญิส

2.2.2 ร่างข้อสอบโดยให้มีเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และครอบคลุมหน่วยการเรียนรู้ ข้อสอบรวม จำนวน 80 ข้อ

2.2.3 นำข้อสอบที่สร้างมาทั้งหมด 80 ข้อ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

2.2.4 แก้ไขข้อสอบตามข้อเสนอของอาจารย์ที่ปรึกษา และนำข้อสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม และปรับปรุงตามคำแนะนำ และคัดเลือก ข้อสอบที่มีดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60 - 1.00

2.2.5 นำข้อสอบที่ปรับปรุงแล้วไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง (Try Out) ทำแบบทดสอบ

2.2.6 นำข้อสอบมาตรวจและให้คะแนนและหาความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกได้ ข้อสอบที่มีความยากง่ายที่เหมาะสม คือ ค่าความยากง่ายมีค่าอยู่ระหว่าง 0.40-0.78 อำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.3-0.85 จำนวน 80 ข้อ

2.2.7 นำแบบทดสอบทั้ง 80 ข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543) ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับได้เท่ากับ 0.82

2.2.8 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับสมบูรณ์

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิฮฺ เรื่อง นะญิส จำนวน 10 ข้อ มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

2.3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดความพึงพอใจจากหนังสือการสร้างเครื่องมือวัดตัวแปร ในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ของสุวิมล ติรภานันท์ (2550)

2.3.2 สร้างแบบวัดความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ

2.3.3 นำแบบวัดความพึงพอใจเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความชัดเจนข้อความและภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.3.4 นำแบบวัดความพึงพอใจเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษา และตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ (IOC) ซึ่งผลการประเมินค่า (IOC) ที่ผ่านเกณฑ์มี 10 คือ ค่า IOC=1.00

2.3.5 ปรับปรุงตามคำแนะนำและพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้กับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบ ก่อน-หลัง one group pre-test post-test design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง

ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)		ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน (Post-test)
X_1		X	X_2
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง			
X	แทน	การจัดการกระทำ	
X_1	แทน	ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)	
X_2	แทน	ทดสอบหลังเรียน (Post-test)	

โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง นะฎิส โดยใช้เวลาทั้งหมด 16 ชั่วโมง โดยก่อนและหลังเรียนแต่ละแผนประจําหน่วยจะมีการทดสอบทุกหน่วยการเรียนรู้
3. เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ตามแผนแล้ว ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test)
4. เมื่อทดสอบเสร็จแล้วให้ผู้เรียนตอบแบบประเมินความพึงพอใจ และให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่องนะฎิส
5. ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลและนำข้อมูลไปวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง นะฎิส โดยใช้ค่าสถิติ ค่าร้อยละ และเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (E_1 / E_2)

4.1.2 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

4.1.3 วิเคราะห์หาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง สาระวิชาอัลฟิควะ เรื่อง นะญิส โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าความแปรปรวน (σ)

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

4.2.1.1 หาความยากง่ายรายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.2.1.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.2.1.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.2.2 สถิติที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

4.2.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ของคะแนน

4.2.2.2 ค่าเฉลี่ย (μ)

4.2.2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

4.2.2.4 ค่า T-Test

ผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สาระวิชาอัลฟิควะ เรื่อง นะญิส

ตารางที่ 2 ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง

แผนที่	เรื่อง	ค่าประสิทธิภาพ			การแปลผล
		E_1	E_2	E_1/E_2	
1	ความสะอาด	80.63	86.81	80.63/86.81	ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
2	สิ่งที่สามารถใช้ทำความสะอาด	80.83	85.42	80.83/85.42	ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
3	ประเภทของน้ำ	82.71	87.50	82.71/87.50	ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
4	นะญิส	83.13	86.81	83.13/86.81	ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
5	ประเภทของนะญิส	83.54	89.58	83.54/89.58	ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
6	นะญิสชนิดเบา	84.58	90.28	84.58/90.28	ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
7	นะญิสชนิดปานกลาง	85.21	84.52	85.21/84.52	ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
8	นะญิสชนิดหนัก	85.83	90.48	85.83/90.48	ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
		เฉลี่ยโดยรวม		83.31/87.67	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง หนี้ มีค่าร้อยละโดยรวม เท่ากับ 83.31/87.67 ซึ่งมีประสิทธิภาพที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่กำหนดไว้ 80/80

2. การเปรียบเทียบผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง หนี้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง หนี้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง หนี้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คะแนน (Score)	N	μ	σ	t	df	sig
ก่อนเรียน	30	29.23	2.11	8.47	1.77	.000
หลังเรียน	30	32.51	2.26			

*p < .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง หนี้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง หนี้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง หนี้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง หนี้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ข้อที่	ประเด็นการวัดความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ		การแปลผล
		μ	σ	
1	เนื้อหาที่น่าสนใจและมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง	4.23	0.86	มาก
2	เนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก	4.30	0.84	มาก
3	มีคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดรูปแบบสถานการณ์จำลองอย่างชัดเจนและเข้าใจ	4.67	0.61	มากที่สุด
4	คำอธิบายมีความเข้าใจง่ายและชัดเจน	4.57	0.73	มากที่สุด
5	ชุดฝึกสะกดคำมีความสัมพันธ์กับปัญหาการวิจัย	4.73	0.58	มากที่สุด
6	แบบฝึกหัดเหมาะสมกับชุดฝึกแต่ละชุด	4.70	0.60	มากที่สุด

7	คำสั่ง คำอธิบายแต่ละกิจกรรมเข้าใจง่าย ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	4.27	0.87	มาก
8	กิจกรรมระหว่างเรียนทำให้ครูมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน	4.63	0.62	มากที่สุด
9	กิจกรรมการเรียนการสอนมีลำดับขั้นตอนเหมาะสม	4.19	0.92	มาก
10	ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานในทุกขั้นตอนและทั่วถึง	4.77	0.57	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม		4.51	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่าระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิคุ เรือง นะญิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($x=4.51/S.D.0.50$)

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิคุ เรือง นะญิส มีค่าร้อยละโดยรวม เท่ากับ 83.31/87.67 ซึ่งมีประสิทธิภาพที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่กำหนดไว้ 80/80 ซึ่งมีทั้งหมด 8 แผน ได้แก่ 1. ความสะอาด 2. สิ่งที่สามารถใช้ทำความสะอาด 3. ประเภทของน้ำ 4. นะญิส 5. ประเภทของนะญิส 6. นะญิสชนิดเบา 7. นะญิสชนิดปานกลาง และ 8. นะญิสชนิดหนัก มีความสอดคล้องกับศุภียา บุตรเนียร (2541) ได้ทำการวิจัยการเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองควบคู่กับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร และการใช้สถานการณ์จำลองควบคู่กับการชี้แนะ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบอน พบว่า พฤติกรรมด้านการระดมของนักเรียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 80 หลังจากได้เน้นการใช้สถานการณ์จำลองควบคู่กับการชี้แนะ และนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองควบคู่กับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดมเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองควบคู่กับการชี้แนะ นิยดา สุวิชาวพันธ์ (2541) ที่ได้ทำการศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดราชบุรณบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีความสามัคคีสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนตรนภิส สำราญทรัพย์สิน (2542) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองกับการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการปฏิบัติกับเพื่อนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านธรรมรัตน์ใน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการปฏิบัติตนกับเพื่อนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์จำลองเป็นการจำลองสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง ส่วนมากจะอยู่ในรูปแบบของการแก้ปัญหา ครูทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ควบคุม จะนำของจริงต่างๆ มาเป็นสื่อในการกระตุ้นผู้เข้าร่วมให้ใช้ทักษะในการรับข้อมูลพร้อม ๆ กัน ผู้เข้าร่วมสถานการณ์แต่ละคนจะได้รับบัตรแสดงขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบ และข้อมูลจำเป็นเพิ่มเติม นอกจากนี้ ทุกคนต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของตนอย่างจริงจัง สถานการณ์จำลองจึงส่งผลประโยชน์เป็นรูปแบบและ

กระบวนการที่ฝึกฝนให้ผู้เรียนรู้จักคิดแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันทำให้รู้วิธีการแก้ไขปัญหา นอกจากนี้สถานการณ์จำลองช่วยให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมได้นานและสามารถเข้าสู่พฤติกรรมที่ต้องการได้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สาระวิชาอัลฟิคุ เรือง นะญิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมว่าการจัดรูปแบบสถานการณ์จำลองสามารถทำให้นักเรียนได้ฝึกคิด กล้าแสดงออก และมีประสบการณ์ร่วมกันเกี่ยวกับสถานการณ์และเรื่องราวที่แสดง ทำให้เกิดความสนใจและเข้าใจในเรื่องราวที่ได้เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังเกิดความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลินในการสังเกตและการแสดงบทบาท ดังที่ สุวิทย์ มูลคำ (2545) ให้ความหมายของการจัดรูปแบบสถานการณ์จำลองว่าเป็นกระบวนการที่ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น ซึ่งสถานการณ์จำลองนั้นจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งสภาพแวดล้อมและปฏิสัมพันธ์โดยการมีบทบาท ข้อมูล และกติกาไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดแก้ปัญหา และตัดสินใจจากสถานการณ์ที่เขากำลังเผชิญอยู่ ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้ข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับ ประกอบกับวิจักษ์ญาณของตนเอง ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามสถานการณ์นั้นให้ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2545) กล่าวว่า วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท และกติกการเล่น ที่สะท้อนความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆที่อยู่ในสถานการณ์นั้น โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริง ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆซึ่งการตัดสินใจนั้น จะส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของเนาวะรัตน์ ถาวร (2546) ที่ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สถานการณ์จำลอง โรงเรียนกุหลาบวัฒนา เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้ที่สูงขึ้น ร้อยละ 80/80 หลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญศรี ประทุมรุ่ง (2542) ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการเสริมแรงที่มีต่อมารยาทในการรับประทานอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทุ่งมะกอก อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 38 คนผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีมารยาทในการรับประทานอาหารดีขึ้นหลังจาก ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและการเสริมแรง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนิตดา สุวิชาวพันธ์ (2541) ที่ได้ทำการศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดราชบุรารุง กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีความสามัคคีเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนคือต้องมีความใกล้เคียงสถานการณ์จริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเคยชินและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วม อยากสวมบทบาท กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกและแก้ปัญหาอย่างเต็มที่

3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง สารวิชาอัลฟิคุฮ์ เรื่อง นะฎิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}=4.51/S.D.0.50$) ทั้งนี้เนื่องจากบรรยากาศในการเรียนที่เปลี่ยนไปนักเรียนมีโอกาสแสดงออก มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น การทำงานร่วมกันในขณะที่ยังนักเรียนทำการแสดงสถานการณ์จำลองทำให้นักเรียนชอบเรียนสารวิชาอัลฟิคุฮ์เพิ่มขึ้น ผลการประเมินพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองอยู่ในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับสื่อที่นำมาประกอบ คำแนะนำในการในการแสดงสถานการณ์จำลองชัดเจนและเข้าใจ กิจกรรมการเรียนการสอนมีลำดับขั้นตอนเหมาะสม ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน และการจัดลำดับเนื้อหาเข้าใจง่าย ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานในทุกขั้นตอนและทั่วถึง ครูผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมและตอบข้อสงสัยได้เข้าใจ ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึงความรู้สึกรู้สึกพอใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องดำเนินกิจกรรมนั้นๆ อย่างมีประสิทธิภาพจนบรรลุผลสำเร็จ (อุทัยวรรณ สุระทิพย์, 2551) แต่ทั้งนี้โดยภาพรวมสรุปได้ว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย ทองมั่ง (2551) พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนหลังได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง เนื่องจากนักเรียนมีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาทำให้นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจในการร่วมกิจกรรม แม้ว่าการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐาน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นนักเรียนจำนวนหนึ่งที่มีผลคะแนนหลังเรียนไม่มีความก้าวหน้าเมื่อเทียบกับคะแนนทดสอบก่อนเรียน ซึ่งประเด็นดังกล่าวอภิปรายได้ดังนี้

- 1) นักเรียนบางคนยังไม่คุ้นเคยกับวิธีการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง อาจจะเป็นเพราะระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองสอนมีเพียง 16 ชั่วโมง ซึ่งเป็นระยะเวลาค่อนข้างสั้น นักเรียนจึงยังไม่สามารถปรับตัวให้คุ้นเคยกับวิธีการสอนดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามหากนักเรียนคุ้นเคยกับวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองประกอบแล้ว อาจทำให้ผลการเรียนรู้สูงขึ้น
- 2) การใช้รูปแบบสถานการณ์จำลองต้องอาศัยความร่วมมือและความกล้าแสดงออกของนักเรียน หากนักเรียนขาดความร่วมมือและความกล้าแสดงออก อาจทำให้การเรียนรู้อาจทำได้
- 3) สภาพห้องเรียนที่ใช้ในการทดลองไม่เอื้ออำนวยต่อการแสดงสถานการณ์จำลอง ซึ่งสภาพห้องดังกล่าวไม่สามารถเคลื่อนย้ายโต๊ะและเก้าอี้ได้ ทำให้ไม่สะดวกในการใช้แสดงที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหว ซึ่งสภาพดังกล่าวอาจทำให้นักเรียนเรียนใช้พื้นที่ในการแสดงสถานการณ์จำลองได้ไม่เต็มที่และอาจทำให้การเรียนรู้นักเรียนบกพร่องได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การใช้สถานการณ์จำลองสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มรูปแบบ และบูรณาการใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสาระวิชาต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่าย มีความสนุกสนานกับการเรียน มีความกล้าแสดงออกมากขึ้น และช่วยให้บทเรียนมีชีวิตชีวามากขึ้น

2. การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานกลุ่มของนักเรียนสามารถใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ขึ้นไป เพราะนักเรียนต้องมีความสามารถในการอ่านสถานการณ์จำลองที่กำหนดให้ และสามารถตีความสถานการณ์นั้นได้

3. การจัดกิจกรรมการใช้สถานการณ์จำลองให้เกิดความชำนาญ และนำวิธีการใช้สถานการณ์จำลองไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มรูปแบบควรฝึกอบรมครูให้เกิดความชำนาญ

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทดลองใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความสามารถทางด้านอื่น ๆ ของนักเรียนเช่น การกล้าแสดงออก ความสามารถในการแก้ปัญหา ความซื่อสัตย์ เป็นต้น
2. ควรทดลองใช้เทคนิคทางจิตวิทยาในการพัฒนาความสามารถในการพัฒนาความสามารถในการทำงานกลุ่ม เช่น การใช้เทคนิคแม่แบบ กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ เป็นต้น
3. ควรทดลองใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนกับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เป็นต้น
4. ควรทดลองใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความสามารถด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา และความสามารถในการทำงานกลุ่มกับกลุ่มสาระอื่น ๆ เช่น อัลอัลลาค อัลตาริค อัลอะกีดะฮ์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ (2543). การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมฯ.
- เกษม ศิริสัมพันธ์. (2545). เหลียวมองหลัง. กรุงเทพฯ: ภัคธรรศ.
- ทิศนา แคมณี. (2545). กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: นิชนแอตเวอร์ไทซิง กรุ๊ป.
- นิตยา ปิลันธนาพันธ์. (2543). การเรียนรู้แบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค.
- นิตยา สุริยาวรพันธ์. (2541). ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านดอนขวาง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยาการแนะแนว) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เนตรนภิส ลำราญทรัพย์สิน. (2542). การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองกับการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการปฏิบัติกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านธรรมรัตน์ใน อำเภอดำรงวิทยะปาลัย จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยาการแนะแนว) บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เนาวรัตน์ ถาวร. (2546). ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความมั่นใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุหลาบวัฒนา เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ. สารนิพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรรณพิศ วาณิชการ (2528). การทำงานแบบกลุ่ม. วารสารสาธิตศึกษาศาสตร์, 15(1), 135-137.
- เพ็ญศรี ประทุมรุ่ง. (2542). เอกสารประกอบการสอนวิชาวิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2543). แผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.
- ศลิษา บุตรเนียร. (2541). การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองควบคู่กับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร และการใช้สถานการณ์จำลองควบคู่กับการชี้แนะเพื่อนพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบอน. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2543). เรียนรู้สู่เครื่องมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุวิมล ติรกานนท์. (2550). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรทัย ทองมั่ง. (2551). หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: เฉลิมชัยการพิมพ์.
- อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต. (2556). ประวัติการศึกษาอิสลาม. ปัตตานี: บัณฑิตอุทิศ.
- อุทัยวรรณ สุระทิพย์. (2551). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้หนังสือนิทานชาดกฉบับภาษาอังกฤษ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Pencapaian Pengurusan Zakat di kalangan Minoriti Muslim Bangkok
Achievement of Zakat Management among the Muslim Minority in Bangkok

แวอัมแร แวปา¹

Waeamrene Waepa¹

(Received: October 22, 2020; Revised: November 16, 2020; Accepted: December 01, 2020)

ABSTRAK

Pengurusan zakat yang cekap dan berkesan dituntut oleh ajaran agama Islam. Tamadun Islam menunjukkan banyak usaha dan inisiatif telah dilaksanakan bagi memastikan pengurusan zakat berada pada tahap yang cemerlang demi memastikan hikmah pelaksanaannya memberi kesan terhadap pembangunan sosio-ekonomi masyarakat Islam sepanjang sejarah. Bagi masyarakat Muslim di Thailand, pengurusan zakat berada pada tahap yang sederhana dan tidak sistematik. Kesedaran tanggungjawab berzakat di kalangan masyarakat Islam di Thailand masih di tahap rendah. Kajian ini menganalisa pencapaian Kutipan dan Agihan yang dihadapi oleh tiga institusi pengurusan zakat di Bangkok hari ini iaitu Majlis Agama Islam Bangkok, Yayasan Pusat Islam Bangkok dan Yayasan Islam Santichon Bangkok. Ketiga-tiga institusi ini menjadi wadah dalam menyempurnakan kewajipan berzakat oleh masyarakat di Bangkok. Kajian ini menggunakan reka bentuk penyelidikan kualitatif berasaskan kepada metod analisis dokumen secara induktif dan deduktif. Hasil kajian menunjukkan institusi pengurusan zakat di Bangkok telah wujud dan memainkan peranan dalam proses kutipan dan agihan zakat kepada golongan yang memerlukan. Namun, pencapaian pengurusan zakat di tiga institusi pengurusan zakat tersebut adalah di tahap sederhana. Implikasi kajian memberi pendedahan terhadap pencapaian pengurusan zakat di Bangkok hari ini serta penambahbaikan pada masa akan datang.

Kata kunci: Pencapaian, Minoriti, Agihan, Implikasi

¹สถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์

¹Academy of Islamic and Arabic Studies, Princess of Naradhiwas University

ABSTRACT

The teaching of Islam commands Muslim to establish an effective of zakat management. Islamic civilization shows that many efforts and initiatives have been implemented to ensure zakat management is at an excellent level in order to ensure that its implementation affects the socio-economic development of the Muslim community throughout history. For Muslim community in Thailand, zakat management is at moderate level and unsystematic. At the same time, awareness of zakat accountability among Muslims in Bangkok Thailand is still low. This study analyzes the achievements of Collection and Distribution faced by three zakat management institutions in Bangkok today namely the Bangkok Islamic Religious Council, Bangkok Islamic Center Foundation and Santichon Bangkok Islamic Foundation. These three institutions serve as a platform in fulfilling the obligation of zakat by the community in Bangkok. This study uses qualitative research designs based on inductively and deductively document analysis methods. The results show that zakat management institutions in Bangkok have existed and played a role in the process of collecting and distributing zakat to the needy. However, the achievement of zakat management in the three zakat management institutions is at a moderate level. The implications of the study provide exposure to the achievements of zakat management in Bangkok today as well as future improvements.

Keywords: Achievement, Minority, Distribution, Implications.

PENGENALAN

Menganalisis pencapaian pengurusan zakat di Bangkok dari tahun 2011-2015M berpandukan pencapaian keseluruhan kutipan dan agihan zakat di tiga institusi pengurusan zakat di Bangkok iaitu Majlis Agama Islam Bangkok, Yayasan Pusat Islam Bangkok dan Yayasan Islam Santhichon Bangkok. Seterusnya, kajian meneliti sosio-ekonomi berkaitan yang menyumbang kepada perkembangan pencapaian zakat di Bangkok.

Kajian ini menggunakan pendekatan analisis kritikal terhadap data-data punca sumber zakat dan mekanisma tiga institusi tersebut. Penegangan kajian ini iaitu pencapaian pengurusan zakat dan pendekatan perbandingan bagi memahami persamaan dan perbezaan dalam pengurusan zakat di Bangkok oleh ketiga Institusi tersebut.

Dalam bahagian ini akan kemukakan gambaran berbezaan pengurusan zakat dalam kutipan dan agihan terhadap tiga badan yang tersebut. dalam hal ini juga pengkaji berdasarkan penjelasan rujukan Majlis Agama Islam Bangkok, Yayasan Pusat Islam Bangkok, Yayasan Islam Santhicon Bangkok, temubual dengan bererapa pemimpin masyarakat Islam di Thailand dan ahli-ahli akademik pengajian Islam, Mereka ialah Ismail Ali iaitu pensyarah Prince of Songkla University, Matnuri Yusuf iaitu Timbalan Guru Besar Maahad Nuruddin, Issara Santhisath Pensyarah, Chulalongkorn University, Boochom, A. (2016) Yang Dipertua Majlis Agama Islam Bangkok, Abdullah Nunsuk iaitu Timbalan Yang Dipertua Majlis Agama Islam Bang, Samath Matlulim iaitu Yang Dipertua Yayasan Pusat Islam Bangkok, Prasert Wongsan iaitu Timbalan Yang Dipertua Yayasan Islam Santhichon Bangkok, Bunsong Binkasan iaitu Ahli Jawatankuasa Yayasan Islam Santhichon Bangkok dan Adul Yutasamut Ahli Jawatankuasa Masjid Ban Ow Bangkok dan juga Ahli Politik Kawasan Ban Ow Bangkok.

PENCAPAIAN KUTIPAN ZAKAT DI BANGKOK

Pencapaian kutipan zakat di Bangkok pada tahun 2011 M sehingga 2015 M boleh dinilai berpandukan statistik jumlah kutipan tahunan yang digabung oleh tiga institusi pengurusan zakat di Bangkok sebagaimana jadual 1 di bawah:

Jadual 1: Statistik kutipan zakat di Majlis Agama Islam Bangkok, Yayasan Pusat Islam Bangkok dan Yayasan Islam Santichon pada Tahun 2011-2015

Tahun	Majlis Agama Islam	Yayasan Pusat Islam	Yayasan Islam Santichon
	Bangkok	Bangkok	Bangkok
2011	125,000	1,517,544	2,464,898
2012	125,000	2,432,596	1,947,263
2013	1,500,000	2,880,810	2,499,009
2014	2,000,000	2,791,479	2,183,665
2015	3,000,000	3,369,059	2,613,953
Total	6,750,000	12,991,488	11,708,788

Sumber: Binkasan, B. (2016), Boochom, A. (2016), Matlulim, S. (2016).

Jadual 1 di atas menggambarkan statistik kutipan zakat di tiga institusi pengurusan zakat di Bangkok dari tahun 2011-2015 M. Jadual menunjukkan Yayasan Pusat Islam Bangkok memperoleh kutipan sebanyak 12,991,488 Baht dan Yayasan Islam Santichon sebanyak

11,708,788 Baht, manakala kutipan Majlis Agama Islam Bangkok pula sebanyak 6,750,000 Baht. Berasaskan statistik, kutipan oleh Yayasan Pusat Islam Bangkok tertinggi, diikuti oleh Yayasan Islam Santhicon dan Majlis Agama Islam Bangkok.

Sumber utama hasil zakat di ketiga-tiga institusi tersebut adalah dari dua kategori utama iaitu zakat perniagaan dan zakat harta. Menurut Issara Santhisath, antara faktor utama menyebabkan Yayasan Pusat Islam Bangkok memperoleh hasil zakat tertinggi ialah kerana kedudukan yayasan itu yang terletak di kawasan strategik di bandar Bangkok. Kedudukan itu memberi kemudahan kepada masyarakat Islam dari dalam daerah dan luar wilayah menunaikan kewajipan zakat di yayasan tersebut (Temubual Santhisath, I. 2016). Golongan pembayar zakat juga memainkan peranan dalam mempengaruhi hasil kutipan zakat. Menurut Samath Matlulim, kebanyakan pembayar zakat kepada Yayasan Pusat Islam Bangkok terdiri dari kalangan ahli perniagaan Muslim yang berada di kawasan itu. Faktor keyakinan yang tinggi terhadap pengurusan zakat Yayasan Pusat Islam Bangkok juga memberi kelebihan dan menjadikan Yayasan Pusat Islam Bangkok menjadi institusi zakat pilihan kepada masyarakat Islam Bangkok (Temubual Matlulim, S. 2016). Pada penelitian Ismail Ali, jumlah kutipan yang tinggi diperoleh Yayasan Pusat Islam Bangkok disumbangkan oleh faktor pengurusannya di mana kebanyakan pentabir atau ahli jawatankuasa Yayasan Pusat Islam Bangkok terdiri dari golongan akademik dan pensyarah di pusat pengajian tinggi di Thailand dan kakitangan kerajaan. Keadaan ini meningkatkan kepercayaan masyarakat Islam terhadap pengurusan zakat yayasan.

Jadual 2: Cara Penggunaan Kaedah kutipan zakat di Majlis Agama Islam Bangkok, Yayasan Pusat Islam Bangkok dan Yayasan Islam Santichon pada Tahun 2011-2015

Kaedah	Majlis Agama Islam Bangkok	Yayasan Pusat Islam Bangkok	Yayasan Islam Santichon Bangkok
Bayaran Menurusi Kaunter Zakat	✓	✓	✓
Bayaran Menurusi Pos dan Bank Draf	-	✓	✓
Bayaran Menurusi ATM dan Internet	✓	✓	✓
Bayaran Melalui Agen-agen Akauntan Professional yang di Lantik	-	✓	-
Bayaran Melalui Agen-agen Bank yang telah di Lantik	-	✓	-

Mengadakan Program Kempen Kesedaran

Berzakat

-

-

Sumber: Sumber: Binkasan, B. (2016), Boochom, A. (2016), Matlulim, S. (2016).

Jadual 2 di atas menggambarkan kaedah kutipan zakat di mana masyarakat Islam menyempurnakan kewajipan mereka menerusi lima kaedah bagi Yayasan Pusat Islam Bangkok mempunyai lima kaedah dalam pengutipan pertama, pembayaran menerusi kaunter zakat, kedua, kiriman wang pos dan bank draf, ketiga, pembayaran melalui ATM dan internet, keempat, melalui agen-agen akauntan professional yang di lantik (untuk zakat pemiagaan), kelima, melalui agen-agen bank yang telah dilantik iaitu Bank Islam dan Bangkok Bank dan begitujuga Yayasan tersebut banyak mengadakan program kempen kesedaran zakat ke atas masyarakat Islam di kawasan Bangkok.

Bagi Yayasan Islam Santhichon Bangkok, ia mempunyai tiga kaedah sahaja iaitu membayar di kaunter-kaunter Yayasan Islam Santichon Bangkok, kirim wang pos dan bank draf, pembayaran melalui ATM dan tidak ada memberi kempen tentang berzakat dalam Masyarakat Muslim Bangkok, Manakala bagi Majlis Agama Islam, kaedah pembayaran zakat hanya dua iaitu pertama membayar di kaunter-kaunter di pejabat Majlis Agama Islam Bangkok, pembayaran melalui ATM dan tidak ada kempen untuk memberi kesedaran terhadap berzakat.

Yayasan Pusat Islam Bangkok juga banyak mengadakan program kempen kesedaran zakat ke atas masyarakat Islam dan aktiviti ini menjadi antara faktor meningkatkan hasil zakat kepada yayasan Pusat Islam Bangkok. (Temubual Ali, I. 2016).

Berdasarkan dapatan di atas, jelas iaitu Yayasan Pusat Islam Bangkok mempunyai sistem kutipan zakat yang sistematik berbanding dengan Yayasan Islam Santichon dan Majlis Agama Islam. Menurut Presert Wongsan (Temubual Wongsan, P. 2016). Adul Yutasamut, pengurusan Yayasan Pusat Islam Bangkok mempunyai para pengurus yang professional serta memiliki sistem rekod kutipan dan agihan zakat yang teratur. Keadaan ini meningkatkan keyakinan masyarakat Islam terhadap pengurusan zakat kelolaan Yayasan Pusat Islam Bangkok (Temubual Yutasamut, A. 2016).

PENCAPAIAN AGIHAN ZAKAT DI BANGKOK

Pencapaian agihan zakat di Bangkok pada tahun 2011M sehingga 2015M dapat dinilai berpandukan jadual statistik di bawah bersumberkan maklumat dan data yang di perolehi dari kegiatan agihan zakat yang dilaksanakan oleh tiga institusi pengurusan utama di Bangkok, sebagaimana berikut:

Jadual 3: Statistik Agihan Zakat Majlis Agama Islam Bangkok, Yayasan Puast Islam Bangkok dan Yayasan Islam Santichon Bangkok pada Tahun 2011-2015

Badan/ Asnaf	Majlis Agama Islam Bangkok	Yayasan Pusat Islam Bangkok	Yayasan Islam Santichon Bangkok
Fakir	432,500	0	2,004,627
Miskin	390,000	2,024,000	946,685
Amil	246,000	813,375	136,691
Mualaf	532,500	77,765	93,894
<i>Riqab</i>	200,000	0	0
<i>Gharimin</i>	0	0	0
<i>Fi sabil Allah</i>	4,899,000	8,188,065	4,373,590
<i>Ibn al-sabil</i>	50,000	0	0
Total	6,750,000	11,103,205	7,555,487

Sumber: Binkasan, B. (2016), Boochom, A. (2016), Matlulim, S. (2016).

Jadual 3 di atas menggambarkan statistik agihan zakat di tiga badan iaitu Majlis Agama Islam Bangkok, Yayasan Pusat Islam Bangkok dan Yayasan Islam Santichon Bangkok. Jadual mendapati agihan zakat oleh Yayasan Pusat Islam Bangkok sejak tahun 2011M hingga tahun 2015M sebanyak 11,103,205 Baht, agihan Yayasan Islam Santichon sebanyak 7,555,487 Baht dan agihan Majlis Agama Islam Bangkok sebanyak 6,750,000 Baht. Keseluruhannya, jumlah agihan zakat Yayasan Pusat Islam Bangkok lebih banyak daripada agihan badan-badan yang lain.

Jumlah agihan zakat bagi asnaf *fi sabil Allah* yang diberi oleh Yayasan Pusat Islam Bangkok lebih banyak berbanding asnaf-asnaf yang lain iaitu sebanyak 8,188,065 Baht, kemudian asnaf *fi sabil Allah* di Majlis Agama Islam Bangkok sebanyak 4,899,000 Baht dan asnaf *fi sabil Allah* di Yayasan Islam Santichon sebanyak 4,373,590 Baht. Jumlah keseluruhan

zakat yang diagihkan kepada *fi sabil Allah* oleh ketiga-tiga institusi tersebut sebanyak 17,460,655 Baht.

Menurut Aroon Boonchom, Majlis Agama Islam Bangkok membuat agihan zakat kepada asnaf *fi sabil Allah* sebanyak 4,899,000 Baht pada tahun 2011M sehingga 2015M. Ia diberi keutamaan kerana asnaf *fi sabil Allah* meliputi erti yang luas dari segi *fiqh* Islam. Beliau merujuk pandangan Rashid Rida dalam *Tafsir al-Manar* yang erti *fi sabil Allah* di sini adalah kemaslahatan umum kaum Muslimin. Ia meliputi segenap aspek bagi tujuan menegakkan urusan agama dan pemerintahan, bukan kepentingan peribadi. Aspek *fi sabil Allah* ialah kemaslahatan umum termasuklah mendirikan klinik dan hospital, membina dan membaiki jalanraya, mendirikan masjid, membina sekolah dan memberi dermasiswa/bantuan pelajar kepada setiap lapisan masyarakat samada di peringkat sekolah kebangsaan, menengah dan universiti. Dalam hal ini, kebanyakan agihan zakat *fi sabil Allah* oleh Majlis Agama Islam Bangkok termasuk bantuan pelajar dari selatan Thailand yang menuntut di Bangkok. Ini antara faktor agihan kepada asnaf *fi sabil Allah* lebih tinggi berbanding asnaf yang lain (Temubual Boonchom, A. 2016).

Seterusnya, menurut Preset Wongsan berpandukan jadual diatas, Yayasan Islam Santichon Bangkok juga mengutamakan agihan asnaf *fi sabil Allah* iaitu sebanyak 4,373,590 Baht sepanjang tahun 2011M sehingga 2015M. Menurut beliau, asnaf *fi sabil Allah* dalam konteks sekarang termasuk jihad umat Islam dalam bidang kebudayaan, pendidikan dan media. Yayasan Islam Santichon Bangkok memberi penekanan kepada isu pendidikan kerana masyarakat Islam di Thailand khususnya di Bangkok dalam keadaan lemah di bidang pendidikan berbanding dengan masyarakat bukan Islam yang berada di Thailand. Oleh itu Yayasan Islam mengambil berat terhadap isu pendidikan dengan memberi dermasiswa/bantuan pelajar setiap lapisan peringkat sekolah kebangsaan, sekolah menengah dan peringkat universiti. Dalam hal ini, kebanyakan penerima bantuan zakat terdiri pelajar Islam dari selatan Thailand yang menuntut di Bangkok. Dengan itu, agihan kepada asnaf *fi sabil Allah* lebih tinggi dari asnaf yang lain (Temubual Boonchom, A. 2016).

Dalam hal ini juga, Samath Matlulim menjelaskan iaitu agihan asnaf *fi sabil Allah* oleh Yayasan Pusat Islam Bangkok juga adalah tertinggi berbanding agihan zakat dengan Majlis Agama Islam Bangkok dan Yayasan Islam Santichon Bangkok iaitu sebanyak 8,188,065 Baht pada tahun 2011 sehingga 2015. Ini disebabkan oleh keluasan erti asnaf *fi sabil Allah* dari segi *fiqh*, manakala *fi sabil Allah* di sini adalah kemaslahatan umum kaum Muslimin yang

dengannya urusan agama dan pemerintahan tertegak. Menurut Samath Matlulin, *fi sabil Allah* dalam kontek masa sekarang antaranya ialah berjihad dalam mendirikan pusat pendidikan Islam untuk mendidik pemuda Muslim, menjelaskan ajaran Islam yang benar, memelihara akidah Islam dari kekufuran, memelihara diri dari perubahan pemikiran dan tergelincimnya dari jalan Allah. Antara aspek *fi sabil Allah* lain meliputi pembangunan percetakan surat khabar yang beretika dan menyebarkan risalah Islam, menerbitkan buku-buku tentang Islam yang baik untuk rujukan masyarakat Muslim dan bukan Muslim dan menolong para dai yang menyeru pada ajaran Islam yang benar di mana mereka sanggup berhadapan dengan pelbagai ancaman.

Sehubungan itu, menurut Samath Matlulin lagi, Yayasan Pusat Islam Bangkok memainkan peranan yang besar dalam Thailand khususnya di Bangkok dengan mengambil berat terhadap isu pendidikan dengan memberi dermasiswa/bantuan pelajar setiap lapisan peringkat sekolah kebangsaan, sekolah menengah dan peringkat universiti. Dalam hal ini, kebanyakan penerima bantuan pelajar dari selatan Thailand yang beragama Islam yang tinggal di Bangkok. Oleh itu, agihan dari Yayasan tersebut kepada *asnaf fisabilillah* lebih tinggi dari *asnaf* yang lain kerana melihat situasi masyarakat Islam di Thailand atau Bangkok masih lemah dari berilmu dari setiap bidang (Temubual Matlulin, S. 2015).

Yayasan Pusat Islam Bangkok juga mengagih *asnaf fi sabil Allah* kepada pelajar Islam yang belajar berbagai jurusan dan bidang untuk mengangkat tahap pendidikan masyarakat Islam di Bangkok dan Thailand umumnya iaitu seramai 433 orang pada tahun 2011M dan 2012M, pada tahun 2013M sebanyak 769 orang, pada tahun 2014M sebanyak 680 orang dan seramai 851 pada 2015. Jumlah keseluruhan bantuan zakat kepada bidang pendidikan oleh Yayasan Pusat Islam Bangkok ialah seramai 3,166 orang (Temubual Matlulin, S. 2015).

Berpanduan jadual 4.3, ketiga-tiga insituti pengurusan zakat di Bangkok juga mengagihkan zakat kepada *asnaf* fakir. Sepanjang tahun 2011M sehingga 2015M, agihan Yayasan Santichon Islam Bangkok kepada *asnaf* fakir sebanyak 2,004,627 Baht dan Majlis Agama Islam Bangkok sebanyak 432,500 Baht. Yayasan Pusat Islam Bangkok tidak memperuntukkan agihan kepada *asnaf* fakir. Jumlah keseluruhan *asnaf* fakir yang memperoleh agihan zakat di Bangkok sebanyak 2,437,127 Baht.

Menurut Preset Wongsan, Yayasan Santichon Islam Bangkok mengambil berat terhadap *asnaf* fakir. Ia merujuk kepada mereka yang tidak mempunyai harta atau penghasilan layak dalam memenuhi keperluannya seperti tempat tinggal dan segala keperluan asas lainnya, baik untuk diri sendiri ataupun bagi mereka yang menjadi tanggungannya. Misalnya, seseorang

memerlukan 200 Baht sehari untuk nafqah keluarganya, tetapi sekiranya pendapatannya hanya 100 Baht sehari sahaja, maka dia tergolong sebagai asnaf fakir.

Berpandu dalam jadual 4.3 di atas, Yayasan Santichon Islam Bangkok mengagih kepada golongan fakir lebih banyak berbanding dengan Majlis Agama Islam Bangkok dan Yayasan Pusat Islam Bangkok kerana Yayasan Santichon meletakkan asas penubuhannya bagi membangunkan golongan fakir di Bangkok (Temubual Wongsan, P. 2016).

Pada Jadual 4.3 di atas, Majlis Agama Islam Bangkok, Yayasan Pusat Islam Bangkok dan Yayasan Islam Santichon Bangkok didapati tidak menyediakan agihan zakat bagi asnaf *gharimin* pada tahun 2011M sehingga 2015M. Menurut Preset Wongsan, ketiga-tiga institusi zakat di Bangkok itu tidak memberikan keutamaan bagi agihan zakat kepada asnaf *gharimin* iaitu merujuk kepada orang-orang yang berhutang dan tidak mampu melunaskan hutangnya atau orang yang hartanya musnah akibat bencana alam seperti banjir atau terbakar atau mereka yang mempunyai keluarga akan tetapi tidak mempunyai harta, sehingga ia berhutang untuk menafkahi keluarganya itu (Temubual Wongsan, P. 2016).

Menurut Adul Yutasamut, faktor lain mengapa agihan terhadap asnaf *gharimin* tidak dilakukan oleh ketiga-tiga institusi itu kerana tidak ada permohonan dari masyarakat Islam. Ia berkemungkinan mereka tidak memahami apa maksud yang sebenar *gharimin* (Temubual Yutasamut, A. 2016).

Manakala bagi asnaf miskin, berpandukan Jadual 4.3, Majlis Agama Islam Bangkok, Yayasan Pusat Islam Bangkok dan Yayasan Santichon memberikan perhatian khusus terhadap golongan miskin. Sepanjang tahun 2011-2015M, Yayasan Pusat Islam Bangkok mengagihkan zakat kepada golongan miskin sebanyak 2,024,000 Baht, lebih tinggi berbanding dengan Yayasan Islam Santichon sebanyak 946,685 Baht dan Majlis Agama Islam sebanyak 390,000 Baht.

Pada pandangan Samath Matlulim, agihan kepada asnaf miskin oleh Yayasan Pusat Islam Bangkok adalah kedua tertinggi selepas agihan kepada *fi sabil Allah* keutamaan yang diberikan terhadap golongan miskin (Temubual Matlulim, S. 2016).

Seterusnya, bagi asnaf amil, Jadual 4.3 menunjukkan ketiga-tiga badan pengurusan zakat di Bangkok itu sepanjang tahun 2011M sehingga 2015M telah memberikan peruntukan zakat kepada para amil mengikut situasi masing-masing. Yayasan Pusat Islam mengagihkan kepada asnaf amil sebanyak 813,375 Baht, Majlis Agama Islam Bangkok pula sebanyak 246,000 Baht dan Yayasan Islam Santichon Bangkok mengagih kepada amil sebanyak 136,691 Baht.

Menurut Ismail Ali tiga badan yang tersebut mengagihkan kepada asnaf amil mengikut hasil yang diperoleh menerusi kutipan zakat pada setiap tahun oleh setiap institusi. Yayasan Pusat Islam Bangkok telah mengagih zakat bagi asnaf amil lebih tinggi berbanding dengan Yayasan Islam Santichon Bangkok dan Majlis Agama Islam Bangkok. Ini kerana Yayasan Pusat Islam Bangkok berpendapat, para amil adalah para pegawai yang mesti diberi upah upah sesuai dengan pekerjaannya di mana upah itu hendaklah tidak terlalu kecil dan tidak juga terlalu berlebihan (Temubual Ali, I. 2016).

Menurut Smaht Matlulim, para amil diberi zakat sesuai dengan haknya seperti terdapat dalam al-Quran, walaupun pada keadaan tertentu jumlahnya lebih besar dari kadar asas yang ditetapkan. Setiap amil tetap diberi zakat walaupun beliau sudah berharta kerana yang agihan itu adalah upah atau imbuhan kerja dan bukannya satu bentuk pertolongan. Agihan zakat itu boleh difahami sebagai hak dari usaha kerja amil dalam memastikan pengurusan zakat masyarakat Islam Bangkok lancar dan berkesan. Para amil kebiasaannya dari kalangan ahli jawatankuasa institusi yang diakui bersifat amanah, jujur dan profesional menjalankan tanggungjawabnya. Imbuhan itu mampu memberi dorongan dan semangat agar para amil sentiasa gigih dan tekun menjalankan tugas yang diamanahkan ke atas mereka. Para amil tidak boleh sama sekali menggunakan zakat itu untuk kepentingan dirinya atau ia menghilangkan harta zakat walaupun jumlahnya sedikit. Ini kerana harta itu milik umum dan tidak ada sesiapa pun yang boleh mengaku hasil zakat itu milik mereka atau menggunakannya dengan cara yang salah kerana ia suatu yang menyalahi hukum agama (Temubual Matlulim, S. 2016).

Berhubung asnaf mualaf, Jadual 4.3 menunjukkan Majlis Agama Islam Bangkok mengagih kepada asnaf mualaf sebanyak 532,000 Baht berbanding dengan Yayasan Pusat Islam Bangkok sebanyak 93,894 Baht dan Yayasan Islam Santichon Bangkok sebanyak 77,765 Baht pada tahun 2011M sehingga 2015M. Dalam hal ini, menurut Aroon Boonchom, agihan kepada asnaf mualaf oleh Majlis Agama Islam Bangkok lebih tinggi kerana pihak majlis menerima permohonan untuk memeluk agama Islam hampir setiap hari. Secara purata, Majlis Agama Islam Bangkok menerima seramai lima permohonan untuk memeluk agama Islam setiap hari yang terdiri dari kakitangan kerajaan, pensyarah, ahli perniagaan dan pelakon filem. Oleh itu, Majlis Agama Islam Bangkok mesti mengambil berat kepada golongan mualaf ini lebih berbanding dengan badan-badan yang lain. Golongan mualaf adalah mereka yang berasal dari agama lain dan kemudian memeluk agama Islam. Mereka perlu diambil berat kerana sebahagian mereka telah berkorban dari segi tenaga dan harta, malah sebahagian meeka

berhadapan dengan tentangan dari ibubapa dan persekitarannya apabila memilih agama Islam. Oleh itu, mereka perlu diberi bantuan khas bagi menghadapi cabaran kewangan terutama sebahagiannya yang berkemungkinan dihalau dan dimusuhi kerana tindakannya memeluk agama Islam.

Menurut Issara Santhisath, Majlis Agama Islam Bangkok adalah pusat bagi para mualaf mengadu hal urusan mereka sekiranya berhadapan dengan isu rumah tangga, sosioekonomi dan agama. Para mualaf didapati sering mendapatkan pertolongan dari pihak Majlis Agama Islam Bangkok terutama berkaitan hak-hak mereka dalam masyarakat (Temubual Santhisath, I. 2016).

Berkaitan dengan agihan kepada asnaf *riqab*, Jadual 4.3 menunjukkan Majlis Agama Islam Bangkok mengagih sebanyak 200,000 Baht, berbanding dengan Yayasan Pusat Islam Bangkok dan Yayasan Islam Santichon Bangkok yang tidak memberikan sebarang peruntukan kepada asnaf *riqab* pada tahun 2011 sehingga 2015. Menurut Boochom, A. (2016), Majlis Agama Islam Bangkok mengambil berat kepada *riqab* iaitu kelompok masyarakat yang ingin membebaskan daripada segala macam penindasan dan penyeksaan dari ketua atau majikan mereka. Majlis Agama Islam Bangkok menerima permohonan dari sebagai orang Islam di Bangkok yang berdepan dengan situasi tersebut dan memberikan bantuan bagi meringankan cabaran dan membebaskan mereka dari permasalahan yang dihadapi mereka (Temubual Boochom, A. 2016).

Menurut Bunjong Binkasan, Majlis Agama Islam Bangkok telah memberi bantuan zakat kepada masyarakat Islam teraniaya sebagaimana dalam peristiwa di mana seramai empat orang Muslim yang telah dilempar tuduhan palsu dalam isu tragedi Selatan Thai. Bantuan zakat digunakan antaranya meringankan kos yuran guaman mahkamah yang dihadapi mereka bagi membebaskan diri dan membersihkan nama mereka dari tuduhan yang dikenakan oleh pihak berkuasa (Temubual Binkasan, B. 2016).

Bagi agihan kepada asnaf *ibn al-sabil*, Jadual 4.3 menunjukkan iaitu Majlis Agama Islam Bangkok mengagih sebanyak 50,000 Baht. Manakala, Yayasan Pusat Islam Bangkok dan Yayasan Islam Santichon Bangkok tidak mempunyai peruntukan bagi asnaf *ibn al-sabil* pada tahun 2011M sehingga 2015M. Menurut Boochom, A. (2016) Majlis Agama Islam Bangkok mengambil berat kepada asnaf Ibnu Sabil kerana taarif bagi asnaf ini luas.

Ibn al-sabil ialah golongan masyarakat Islam yang berhadapan dengan kesempitan atau musibah ketika berada dalam perjalanan atau musafir dalam rangka mencapai ketaatan kepada

Allah SWT dan tidak didorong oleh maksiat. Golongan ini, samada kaya atau miskin, apabila mendapat musibah atau terputus hartanya maka berhak memperoleh bantuan zakat (Temubual Santhisath, I. 2016).

Majlis Agama Islam telah mengagihkan bantuan zakat kepada *ibn al-sabil* yang kebanyakannya orang Islam dari luar negara seperti Syria, Libya, Iraq dan Palestin yang kehabisan perbelanjaan ketika bermusafir ke Thailand atau transit di Thailand dalam perjalanan mendapatkan perlindungan di negara ketiga seperti Malaysia dan Australia (Temubual Boochoom, A. 2016).

ANALISIS PENCAPAIAN PENGURUSAN ZAKAT DI BANGKOK

Berpandukan pencapaian pengurusan zakat sebagaimana tertera pada Jadual 1 dan 3 di atas, beberapa dapatan pencapaian boleh disimpulkan seperti berikut:

Pertama, ketiga-tiga institusi pengurusan zakat di Bangkok iaitu Majlis Agama Islam Bangkok, Yayasan Pusat Islam Bangkok dan Yayasan Islam Santichon Bangkok merupakan badan rasmi yang diiktiraf oleh masyarakat Islam bagi menjalankan urusan zakat mereka di Bangkok. Ketiga institusi ini telah diwujudkan bagi memenuhi beberapa keperluan tersendiri dan khusus seperti bagi mengukuhkan urusan masyarakat Islam dalam aspek pentabiran, pendidikan dan pengupayaan masyarakat miskin. Ketiga-tiga institusi ini diiktiraf dari segi perundangan dan digerakkan oleh jawatankuasa pentadbir yang dipilih secara bersama oleh masyarakat Islam Bangkok. Bagi menjayakan tugas pengurusan zakat, setiap institusi melantik dan mengupah para pegawainya yang khusus. Ketiga-tiga institusi ini ialah badan berasingan dan saling lengkap melengkapi bagi tujuan memelihara kepentingan sosio-ekonomi umat Islam.

Dalam ertikata lain, pengurusan zakat di Bangkok ditadbir oleh tiga institusi yang berasingan dan terpisah. Latar perkembangan masyarakat Islam di Bangkok yang merupakan kelompok minoriti mempengaruhi struktur pengurusan zakat ini. Bagi masyarakat minoriti Islam, ketiadaan kuasa politik mutlak berbanding dengan masyarakat Islam yang majoriti seperti di Malaysia dilihat antara faktor utama membawa kepada model pengurusan zakat yang tidak berpusat. Namun, apa yang lebih penting, ketiga-tiga instiusi ini menjadi wadah atau saluran utama menyempurnakan kewajipan berzakat yang menjadi tanggungjawab masyarakat Islam di Bangkok.

Kedua, dari segi kutipan zakat. Kajian menunjukkan kesedaran masyarakat Islam terhadap tanggungjawab menunaikan zakat bertambah tinggi. Sumber utama hasil zakat di Bangkok banyak diperoleh dari zakat perniagaan dan harta. Ini menunjukkan pembayar zakat di Bangkok terdiri daripada golongan peniaga dan profesional. Namun, didapati juga, sumber zakat dari kategori lain di dapati lemah. Hal ini memerlukan penelitian lanjut.

Ketiga, dari segi aspek agihan. Kajian mendapati ketiga-tiga institusi zakat ini telah memainkan peranan penting dalam memberi kemudahan kepada penduduk Islam Bangkok menerusi kutipan zakat. Ramai dari golongan asnaf telah mendapat manfaat dari kutipan zakat dan menerima agihan zakat.

Kajian menunjukkan sebahagian besar asnaf yang mendapat manfaat zakat dari ketiga-tiga institusi zakat di Bangkok ialah kategori fisabilillah. Keadaan ini terjadi kerana permohonan bagi bantuan pendidikan amat tinggi di kalangan masyarakat Islam Bangkok. Dengan jumlah kutipan zakat yang terhad, tumpuan agihan terhadap asnaf fisabilillah mengurangkan bantuan zakat kepada kategori yang lain.

Kajian juga menunjukkan keseluruhan jumlah zakat telah diagihkan kepada asnaf yang layak setiap tahun oleh ketiga-tiga institusi. Tiada simpanan zakat yang diwujudkan bagi tujuan kecemasan.

Jelas, ketiga-tiga institusi zakat telah memainkan peranannya dengan menyediakan instrumen yang diiktiraf oleh perundangan negara bagi membolehkan masyarakat Islam Bangkok menjalankan kewajipan berzakat. Sebagai sebuah wadah, institusi ini bergantung kepada kesedaran masyarakat Islam menjalankan kewajipan berzakat bagi membolehkannya mengagihkannya kepada golongan yang memerlukan seterusnya menyumbang kepada pembangunan sosioekonomi masyarakat.

KESIMPULAN

Masyarakat Islam di Bangkok telah mempunyai institusi pengurusan zakatnya yang tersendiri. Institusi tersebut berkembang secara terpisah kepada tiga badan kutipan yang berbeza. Kutipan zakat yang diperoleh juga masih sederhana memandangkan sumber kutipan zakat tertumpu dari zakat perniagaan dan harta. Pengagihan juga telah berlaku walaupun tidak menyeluruh. Bentuk agihan zakat adalah dalam bentuk bantuan langsung. Tidak terdapat data menunjukkan wujud program pembangunan sosio-ekonomi masyarakat Islam Bangkok dalam bentuk jangka panjang dari hasil kutipan zakat.

RUJUKAN

- Binkasan, B. (2016). Laporan Kutipan Zakat di Yayasan Islam Santichon Bangkok. Bangkok: Yayasan Islam Santichon Bangkok.
- Boochom, A. (2016). Laporan Kutipan Zakat di Majlis Agama Islam Bangkok. Bangkok: Majlis Agama Islam Bangkok.
- Matlulim, S. (2016). Laporan Kutipan Zakat di Yayasan Pusat Islam Bangkok. Bangkok: Yayasan Pusat Islam Bangkok.

TEMUBUAL

- Ali, I. (2016). Temubual pada tarikh 12 Ogos 2016.
- Binkasan, B. (2016). Temubual pada tarikh 30 Ogos 2016.
- Boochom, A. (2016). Temubual pada tarikh 18 Ogos 2016.
- Matlulim, S. (2017). Temubual pada tarikh 25 Ogos 2016.
- Santhisath, I. (2016). Temu bual pada tarikh 8 Ogos 2016.
- Wongsan, P. (2016). Temu bual pada tarikh 12 Ogos 2016.
- Yutasamut, A. (2016). Temu bual pada tarikh 28 Ogos 2016.